UNIVERSITY OF ILLINOIS LIBRARY
MAY 21 1920

Published and distributed under Permit (No. 739) autorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Boston, Massachusetts. By order of the President, A. S. Burleson, POSTMASTER GENERAL.

Tel. So. Boston 2361

SANDARA

Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros Organas

The Lithuanian Weekly "SANDARA" Published by the Lithuanian National League of America.
M. J. DAMIJONAITIS, Sec'y and Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States $2.50
To Foreign Countries $3.00
"SANDARA"
366 Broadway, So. Boston 27, Mass.

KAINA 5 CENTAI.

No. 20 South Boston, Mass., Gegužio (May) 13 d. 1920 m. Metai VII.

Rinkimai Lietuvoje

ANGLIJA SKOLYSIANTI LIETUVAI.

Prancuzai Kritikuoja Lenkus.

Vokietijos Socialistų Susivažiavimas.

E. V. Debs Socialistų Kandidatas į Prezidentus.

Petrogradas Virsta Leninogradu.

RINKIMŲ PASEKMĖS. LIETUVOJE.

Lietuvių Atstovybė Amerikoje gavo iš Kauno oficialį kablegramą su pranešimu, kaip buvo balsuota Lietuvoje renkant žmonių atstovus į Steigiamąjį Seimą. Krikščionys - Demokratai laimėjo rinkimuose, nes iš 112 vietų jiems tenka 59, t. y. didesnė pusė.

Anot oficialio kablegramo balsavimo pasekmės buvo sekančios:

Krikščionys - Demokr.	59
Liaudininkai ir Valstiečių Sąjunga	29
Social - Demokratai	13
Žydai	6
Lenkai	3
Vokiečiai	1
Nepartiniai Darbininkai	1
Santaros, Pažangos ir kiti	0
Viso	112.

Žmonės, regimai noriai dalyvavo balsavimuose, nes balsavę nuo 80 iki 90 nuošimčio.

Tame pačiame kablegrame pranešama, kad 30 balandžio išvažiavo iš Kauno į Maskvą Lietuvos Taikos Delegaciją ir sieks Maskvą 4 gegužės. Delegacijai pirmininkauja Naruševičius. Delegacijos nariai: Klimas, Račkauskas, Semaška, Rozenbaumąs, Juozas Vailokaitis ir Bizauskas.

Kablegramo Tekstas.

"Galutiniai Konstituantos Rinikimų daviniai: krikščionys demokratai penkiasdešimts devyni, Liaudininkai ir Valstiečių Sąjunga dvidešimts devyni, Social - demokratai trylika, Žydai šeši, lenkai trys, vokiečiai vienas, Nepartiniai Darbininkai vienas, Santaros, Pažangos ir kiti nieko. Viso šimtas dvylika. Balsavo tarp aštuonesdešimts devynesdešimts procentų. Lietuvos Taikos Delegacija išvažiavo iš Kauno Maskvon balandžio trisdešimtą, Maskvoje bus Gegužės ketvirtą. Delegacijos pirmininkas Naruševičius. Nariai: Klimas, Račkauskas, Semaška, Rozenbaumas, Juozas Vailokaitis, Bizauskas.

Vėliaus Lietuvos Atstovybė Amerikoje gavo kitą kablegramą iš Kauno nuo valdiškos agenturos Elta, su pažymėjimu žymesnių veikėjų, patekusių atstovais į Steigiamąjį Seimą. Štai jie: Ministeris Draugelis, Stulginskis, Juozas Vailokaitis, Kazys Grinius, Bortkevičienė, Rozenbaumas, pasiuntinys Purickis, vice. - ministeris Stankus, Generolas Galvidis, Bizauskas, Krupavičius, Rachmilevičius, ministeris Čarneckis, Kairys, ministeris Soloveičikas, Požėla, Rimka, Šleževičius, Vytautas Račkauskas, profesorius Jurgutis Bolys.

PASKOLA LIETUVAI.

Per Copenhagen (Danijoje) atėjo telegrama iš Kauno su pranešimu, kad Kaune yra dabar atstovas didžiųjų Anglijos finansierių su pasiūlymu Lietuvai L5,000,000 (apie $25,000,000) paskolos auksu,jei Lietuva duos tiems finansieriams koncessiją expliaituoti 400,000 margų lietuviškų girių.

Pagal finansierių pasiūlymą, 40% tų girių butų palikta vartojimui vietos gyventojų, gi 60% butų gabenama į užrubežę. Pelnas gi butų pasidalinamas tarp Anglijos finansierių ir Lietuvos.

PRANCUZAI IMA ABEJOTI APIE LENKUS.

Prancuzų laikraščiai, kurie buvo prielankūs lenkams, pranešdami apie užėmimą Kievo pradeda abejoti, bejaugu lenkų veržimasis į Maskoliją yra išmintingas dalykas. Jie mano, kad lenkų įsiveržimas į Maskoliją sukels prieš lenkus netik vienus bolševikus, bet ir kitas, net ir atžagareiviškiausias partijas. Lenkija neesanti gana nusistovėjus,kad pradėti tokią kovą su Maskoliją. Net jei lenkams nusisektų jų užmačios, tai vis gi Lenkijai butų iš to abejotina nauda, nes kovimasis su Maskolija nesuartįs Lenkijos su Maskoliją, o čia Lenkijai yra didei svarbu užmegsti su rusais komercijinius prietikius.

Naujasis Paveikslas Dailės ir Dramos Draugijos "Gabijos" su jos vadovu gerbiamu komp. M. Petrausku.

Lenkai, žinoma, sakosi, kad jų kampanija yra tik apsigynimo,j jie nenori užgrobti Maskolijos teritorijos — taip bent sako kunigaikštis K. Liubomirskis, lenkų atstovas Amerikoje.

VOKIEČIŲ SOCIALISTŲ SUVAŽIAVIMAS.

Berline 6 gegužės prasidėjo Vokietijos socialistų susivažiavimas. Dalyvauja apie 200 atstovų, bet reprezentuoti yra tik vieni didžiumos socialisttai. Mat, dabar Vokietijoje yra pilnas atsiskyrimas tarp didžiumos (Scheidemann'o) neprigulmingųjų ir kairiausiųjų (Spartakų) socialistų.

Philip Scheidemann, kurs da vis yra tikrasis šios frakcijos vadovas, įžanginėje kalboje drąčiai kritikavo Maskolijoje sovietų sistemą.

LENKŲ UŽPUOLIMAS JŲ DALYKAS.

Anglija neprieštarauja lenkų veržimasi į Maskoliją, bet per daug ir nepritaria jam. Sako — tai esąs vienų lenkų dalykas.

Lenkai susidėjo su atžagareiviškiausiu Petliuros režimu ir sakosi, kad jie tik pagelbsti ukrainiečiams išvyti bolševikus iš Maskolijos. Vienok Petlura esąs padaręs dideles koncesijas lenkams, taip kad Malorosija netektų kaikurių nepriklausomybės teisių. Lenkai gi, jei jiems pasisektų laimėtų prieš bolševikus, padėtų sau pagrindas vieškeliui nuo Danzigo (Gdansko) į Mėlynasias marias. Vadinasi, butų pirmas žingsnis Lenkijai "od morza do morza".

Patys gi ukrainiečiai, kurie prisidėjo prie lenkų išvijime bolševikų, savo oficialiame pranešime užreiškia, kad jie, esą, nenori ardyti Maskoliją, nes Kievas, Žitomiras ir Berdičevas esą ne maskoliški, tik ukrainiškieji miestai ir maskoliai slėgia tų miestų gyventojus, taip kaip ir kitus tikruosius ukrainiečius.

SOCIALISTAI NOMINUOJA DEBSĄ.

New York, 9 gegužės, per mass - mitingą Madison Square Garden socialistų partiją viešai apšaukė Eugene V. Debs'ą savo kandidatu į Suv. Valstijų prezidentus. Kad buvo prikaišiojama, jog dabar Debs'as sėdi Atlanta kalėjime, Morris Hillquit atsakė: "Tas tiesa, kad mųs kandidatas sėdi kalėjime, bet milijonai piliečių žino, kad šios šalies labui, jis privalytų buti paleistas. Senųjų partijų kandidatai da yra palaidi, bet milijonai žmonių jaučia, kad, žmonijos labo dėlei, daugelį iš jų privalu butų uždaryti."

NAUJAS VARDAS PETROGRADUI.

Per Paryžių ateina žinia, kad Centralis Petrogrado Sovietas nutarė vėl keisti Petrogrado vardą, butent perkrikštyti jį į Leninograd, kad pagerbti 50 metinės Lenino gimimo sukaktuvės.

CARANZA NUVERSTAS.

Meksikos revoliucija tiek yra pasekminga, jog anot naujausių žinių, prezidentas Caranza yra suimtas, ir abu jen. Gonzales ir Obregon esą sostapilėje.

Iš Lietuvos.

PANEVĖŽYS. Įvykusi š. m. kovo 14 d. Liaudies Namuose paskaita — "Kuriamasai Seimas ir Lietuvos politinės partijos" — buvo sukviesta krikščionių demokratų. Atsilankė daugiausia davatkos. Kunigas pasakodamas apie Steigiamąjį Seimą pradėjo pasakot ir apie marmelado fabriką; pasakodamas apie Lietuvos politines partijas nurodė, kad pradedant nuo kairiausiųjų, vadinamų bolševikų, ir iki socialistų liaudininkų demokratų partijos, visos jos, girdi, nepripažįstančios nuosavybės ir tikybos. Dešiniausia, anot kunigo, esanti "pažangos partija", kurią galima sulygint su rusų "oktiabristais", ir ji, pasak kunigo, monarchistinė Toliau eina žemdirbių sąjunga, tai dvarininkų sąjunga. Po šitų eina, anot kunigo, santaros partija. Nors kunigas pastebėjo, kad santaros vadas p. Leonas vadina save Lietuvos socialistų tėvuku, betgi įtaria jį esant dešinesnį už krikščionių demokratų liderį Stulginską, o šitąjį kunigas laiko kairesniu ir todel, matyti, visą krikščionių demokratų partiją, kad pil. Stulginskas įteikęs ministerių kabinetui bolševistinį projektą — nelaukiant Steigiamojo Seimo projekto paimti iš dvarininkų dvarus ir išdalint kareiviams. Be to, kunigas norėdamas apšmeižti pil. M. Sleževičių pasakė, kad jisai Rusijos Lietuvių Seime išėjęs po raudona vėliava su visais kairiaisiais. Po paskaitos kunigas siūlė daryti paklausimų, bet niekas nepanorėjo. Tiktai vienas pilietis, vietoje paklausimo, paprašė žodžio. Įlipus jam estradon, kunigas prašė nekelti diskusijų (ginčų), nes jisai esąs nepasiruošęs tam ir neturįs laiko. Oponentas ir nekėlė jokių ginčų, tiktai griežtai užprotestavo prieš šmeižimą žmonių, butent p. Sleževičiaus. Po to nurodė į tai, kad skelbimas santaros partijos dešinesne už krikščionių demokratų partiją yra klaidinimas žmonių. Oponentui atsakinėjo kunigas ir dar kaž koks krikščionių demokratų vadas, kuris taip įnirto, kad net kiekvieną savo žodį su kumščia kalė į piupitrą. Mat norėjo jei ne žodžiais,tai kumščia įkalti tai, kad askyrimas bažnyčios nuo valstybės reiškiąs griauti tikėjimą. Po šito atsirado dar vienas oponentas, bet kunigas su savo šalininkais nusigando ir suskubo paskelbti susirinkimą esant uždengtą. Skirstantis žmonės reiškė nepasitenkinimo tuo, kad neleido kalbėti antram oponentui. Taigi valstiečiai bukit atsargūs; dabar krikščionys demokratai iš kailio neriasi ir visokiais budais stengiasi į savo globą pritraukti visus.

Račius.

KETURVALAKIAI, Vilkaviškio ap. Kovo 14 d. čia susirinkę į atlaidus žmonės tarėsi Steigiamojo Seimo rinkimo reikalais. Kadangi čia netruksta slaptų šmuklių, tai įsigėrę keli žmonės buvo sukėlę visam miestely didelį trukšmą. **Ten Buvęs.**

NAUMIESTIS, Šakių ap. Kovo 24 dieną taryboje bežaidžiant su revolveriu netikėtai iššovė ir peršovė J.Dunaitukui galvą, kuris po kelių valandų pasimirė. Reikėtų su ginklais atsargiau apseiti, nes daug į kapus be laiko nuvaro. **Bijunas.**

ZAPIŠKIS. Čia kažkas nuplėšė prilipintus Lietuvos Valstiečių Sąjungos atsišaukimus. Žmonės įtaria Zapyškio viršaitį, kuris lipinęs savuosius. t. y. krikščionių demokratų ir kt. **Genių dėdė.**

ŠAUKOTAS, Šiaulių ap. Apie Šaukotą siaučia limpamos ligos, šiltinė ir ispanka. Tų ligų giltinė piauna žmones kaip delgis žolę. Butų geistina, kad Šiaulėnų taryba nors vieną tinkamą gydytoją pasirupintų pasikviesti. **..Valstietis.**

("Liet. Uk.").

A.L.T.S. Reikalai.

A. L. T. SANDAROS CENTRO VALDYBOS ADRESAI:
P. J. ŽIURIS, Pirmininkas,
326 W. 29th St.,
New York, N. Y.
JONAS SEKYS, Vice-Pirmin.
101 Oak St., Lawrence, Mass.
A. B. STRIMAITIS, L. N. F. Pirm.,
307 W. 30th St.,
New York, N. Y.
M. J. DAMIJONAITIS, Sekret.,
366 W. Broadway,
So. Boston, Mass.
K. JURGELIUNAS, Iždininkas,
377 W. Broadway,
So. Boston, Mass.
F. J. ŽURIS, Iždo-globėjas,
4 Dracut St., Suite 2
Dorchester, Mass.
J. TUINILA, Iždo-glob.,
822 Washington St.,
Boston. Mass.

"SANDAROS" ADMINISTRATORIAUS IR SEKRETORIAUS ATSKAITA.

Už Balandžio mėnesį, 1920 m.

ĮPLAUKOS: .. ..

Už lietuviškas knygas	32.40
" Laikraščio prenumeratą	232.31
" Apgarsinimus	301.82
" Mažus spaudos darbus	238.34
Narių mokesčių	289.40
Fondan slokų išmokėjimui	94.84
" Apsigynimo	301.82
Sykiu	1311.36
Iš Kovo mėn. balan.	505.86
Viso	$1817.22

IŠLAIDOS:

Už lietuviškas knygas	11.40
" Rendą balandžio mėnesio	62.50
" Šviesą ir pajiegą	49.16
Algos darbininkų	592.32
Spaudos (Jobs) popiera	87.37
Laikraščio lėšos	57.40
Spaustuvėn pripirkimai	20.37
Apsigynimo lėšos	100.00
M. Petrauskui atmok. skola	35.00
S. Putai, Insurance Spaus.	32.50
Smulkios šilaidos	20.78
Viso	1068.80

Įplaukų .. $1817.22
Išlaidų .. $1068.80
Palieka balansas ... $748.42

M. J. Damijonaitis,
Adminisr. ir Sekret.

Protokolas.

ALT. Sandaros, Conn. Apskričio Kuopų VII. Suvažiavimo, laikyto 25 d. Balandžio, 1920 m., Svetainėje "German Hall," Maple St., Ansonia, Conn.

SESIJA I.

Suvažiavimo Atidarymas.

Suvažiavimą atidarė apskričio pirmininkas p. M. J. Vokietaitis apie 1:30 v. po pietų, pakviesdamas J. Dičkų ir K. Blažaitį priimti atstovų mandatus. Laike mandatų priėmimo p. A. B. Stankevičius pasakė trumpą, įspudingą prakalbėlę pareikšdamas apie savo greitą išvažiavimą tėvynėn ir atsisveikindamas išreiškė gerus linkėjimus sandariečiams.

Tarimai.

1) Mandatų komisija praneša, jog atstovai atsilankė nuo šių kuopų: nuo 10 kuopos iš New Haven, Conn,: V. Alksninis; nuo 11 kp. iš Waterbury, Conn.: A. P. Osteika, J. K. Urbonavičius, J. S. Rimkevičius, K. F. Blažaitis; nuo 15 kp. iš Bridgeport, Conn.: F. Mileris, A. B. Stankevičius; nuo 32 kp. iš New Britain, Conn.: A. Aržuolaitis; nuo 57 kp. iš Naugatuck ir Union City, Conn.: K. Vaičiulis, J. Domeika, F. Vilkas; nuo 60 kp. Ansonia, Conn.: S. Bujanauskas, B. Navickas, J. Marčiulionis, J. Dičkus, S. Sauklis; nuo 71 kp. iš Torrington, Conn.: A. Grigaliunas, A. Mikalauskas, — viso nuo 7-nių kuopų 17 atstovų ir apskričio valdyba: pirm. M. J. Vokietaitis, vice.-pirm. A. Gudžiunas, rašt. K. J. Paulauskas, ižd. K. A. Makarevičius. Taipgi atsilankė ir svečiai: S. Gudžiunas, P. Žaltauskas ir P. Dilaitis.

2) Rinkimas suvažiavimo vedėjų, a) pirmininkas rinkta iš dviejų kandidatų vieša nuominacija ir viešų balsavimu. Kandidatais nuominuota A. B. Stankevičius ir S. Bujanauskas; didžiuma suvažiavimo balsų vedėju likosi išrinktas A. B. Stankevičius, c) raštininkas taipgi rinkta iš dviejų kandidatų vieša nominacija ir viešu balsavimu; kandidatais nominuota apskričio raštininkas K. J. Paulauskas ir A. F. Gudžiunas, didžiuma suvažiavimo balsų raštininku išrinkta K. J. Paulauskas, d) presos komisija vienbalsiai išrinkta A. P. Osteika ir J. K. Urbonavičius. Daroma pertrauka 15 minutų ir tuomi I. sesija užsibaigia 2:45 val. po pietų.

SESIJA II.

3) Išrinkti suvažiavimo vedėjai užimdami savo vietas,2-rą sesiją atidaro 3 val.

4) Skaitomas protokolas iš VI. apskričio suvažiavimo — vienbalsiai tapo priimtas.

5) Raportai apskričio valdybos, a) pirmininkas praneša, jog sulig pereitų apskričio tarimų buvo mėginta surengti Conn.Apskričiui agitacijos arba apšvietos savaitę, bet dėlei L. L. Paskolos, kurios agitacijai buvo užimti visi literatai ir kalbėtojai, tas nebuvo galima įvykdinti ir likos atidėta ant toliaus. Taipgi pranešė, jog jau varde apskričio yra rengiamas gerb. K. Norkui prakalbų maršrutas, kuris prasidės su 1 d. gegužės, baigsis 9 d. gegužės. Raportas viebalsiai priimtas, b) vice.-pirm praneša, jog sutinka su raportu pirmininko, c) raštininkas praneša, jog turi visą pluoštą laiškų su atsakymais nuo kalbėtojų, kuriuos nebuvo galima gauti, ir tas liudija, jog apskričio valdyba mėgino veikti, bet dėlei aplinkybių nebuvo galima ir veikimas turėjo buti paliktas ant toliaus. Raportas vienbalsiai priimtas, d) ižd. praneša, jog jo raportas sutinka sulig pirmesnių valdybos narių.

6) Raportas komisijos parengimui maršruto L. L. Varpui praneša, jog tame nieko nebuvo veikiama.

7. Raportas komisijos suradimui vietos apskričio išvažiavimui praneša, jog kol kas dar vietos nepaėmė, ir likosi nutarta išvažiavimą surengti New Haven, Conn., apielinkėje. Surengimui likos išrinkta komisija: M. J. Vokietaitis, K. A. Makarevičius, S. Bujanauskas ir J. Dičkus. Taipgi likos nutarta, kad ant išvažiavimo kiekviena kuopa duotų po du darbininku.

8) **Kuopų įnešimai:** 60-ta, Ansonia, Conn., paduoda įnešimą, kad apskritys atsišauktų į visus sandariečius bei šiaip visus lietuvius, branginančius laisvę ir teisybę, gerb. K. Norkaus bylos vedimo reikale. Įnešimas viebalsiai priimtas.

9) 11-os kp. Waterbury,Conn., paduotą įnešimą, kad apskritys, sulig išgalės iš savo iždo paaukuotų p. K. Norkaus bylos vedimui. Įnešimas vienbalsiai priimtas ir iš apskričio iždo nutarta paaukauti $15.00.

Antras 11-tos kp. įnešimas, kad apskričio valdyba pasiaiškintų, kodel neįvykdino pereitus apskričio tarimus, likos atmestas, nes visiems tas aišku buvo iš valdybos raporto.

10) Nutarta, kad ALT. Sandaros, Conn. apskritys, vieton keturių, laikytų tik du kartu į metus savo suvažiavimą, butent balandžio ir Rugsėjo mėnesiuose.

11) Užgirtas Centro Valdybos žygis atsisakant šaukti vidurinės sriovės seimą. Tuomi antra sesija užsibaigia 5:15.

SESIJA III.

12) Trečią sesiją atidaro suvažiavimo pirmininkas A. B. Stankevičius 5:30 v.

13) Nutarta p. A. B. Stankevičiui, išvažiuojančiam į Lietuvą, varde apskričio suteikti paliudijimą, jog jis yra geras sandarietis ir daug pasidarbavęs Sandaros reikaluose.

14) Nutarta, kad jeigu T. Taryba šauktų vidurinės sriovės seimą, nuo kurio atsisako Sandara, tai kad Sandara savo atstovus atšauktų iš tarybos.

15) Nutarta, kad jeigu sandarietis, važiuodamas į Lietuvą reikalautų nuo kuopos paliudyjimo, jog jis yra sandarietis, tai kad kuopos stengtųsi tai išpildyti.

16) Sumanyta tarp suvažiavusių atstovų pariknti aukų gerb. K. Norkaus bylos vedimui. Aukų surinkta $21.25, iš apskričio iždo $15.00, kas viso sudaro $36.25.

17) Sekantis suvažiavimas buvo pageidauta laikyti New Haven'e, Torrington'e ir Bridgeport'e. Didžiumo balsų nutarta laikyti Torrington, Conn. Tomi suvažiavimas užsibaigė 6:-40 val. vakare.

ALT. Sandaros, Conn. Apskričio VII. suvažiavimo vedėjai:

Pirm. **A. B. Stankevičius,**
Rašt. **K. J. Paulauskas,**
797 Bank St., Box 107,
Waterbury, Conn.

Iš A.L.T.S. Kuopų.

WEST. LYNN, MASS.
Sandariečių Tarpe.

Balandžio 18 d., 1920, ALT. Sandaros 40 kuopos buvo surengtos prakalbos Lietuvių Ukėsų Kliubo salėje. Prakalbos puikiai pavyko. Kalbėjo ALT. Sandaros pirm. inž. P. J. Žuris. Kalbėjo dviem atvėjais. Pirma aiškino apie Amerikos lietuvių politiką ir Sandaros principus bei programą. Antrame atvėjuje kalbėjo apie Lietuvos ekonominį padėjimą ir ragino pirkti L. A. Bendrovės šėrus.

Per šias prakalbas prisirašė prie ALT. Sandaros 40 kp.: J. Putrus, A. Kazlauskas, J. Aleksa, J. Dymša, V. Sinkiutė, A. Subačienė ir V. Kazlauskas. Po prakalbų buvo kuopos susirinkimas. Apkalbėta visi svarbesni dalykai ir padaryta nutarimai. taip-gi buvo perorganizuota visas komitetas: Pirmininkas J. Klimas, vice.-pirm. V. Vainoras, prot.-rašt. P. Bolys, fin. rašt. Ona Vengraičiutė, kasierius K. Sirbikas.

Nutarta kitas susirinkimas laikyti 11 d. gegužės, 7 val. vakare, Lietuvių salėje.

Sandaros 40 kuopos Balius.

Balandžia 24 d., sandariečių balius labai puikiai pavyko. Tame baliuje dalyvavo So. Bostono Sandaros 7 kuopos jaunimas. Puiki orkestra griežė moderniškus šokius, buvo lengvų užkandžių bei skanių gėrimų.

Jaunimas skirstėsi pilnai užganėdintas, ir vietinei kuopai liko biskis pelno.

P. Bolys, rašt.

AUKOS.

Laike K. Norkaus prakalbų ir "Varpo" teatro gegužės 2, Lietuvių salėje, New Britain, Conn. Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros darbų parėmimui aukavo šie geros valios lietuviai:

Po $2.00: P. A. Krikštanaviče, Pranas C. Pranulis.

Po $1.00: Kastantas Mikulskas, V. Zimitrevičius, S. Brogis, Juozapas Banukaitis, Jonas Sangaila, Jonas Janušonis, Jonas Kovas, Geo Nevulis.

Ponia H. Dangveckienė 50c., Antanas Miežlaiškis 25c. Smulkių $1.35c. Viso $14.10.

Tą pat vakarą laike K. Norkaus prakalbų Lietuovs Neprigulmybės Fondui aukavo:

J. Skirka $5.00.

Juozas Juška $3.00.

Po $2.00: K. Giedraitis ir P. K. nuo North St.

Po $1.00: Kastantas Mikulskas, M. Daunis, Petras Sadeckas, V. Zimitrevičius, Povilas Kadziauskas, Juozas Maloška, Antanas Milius, Ignas Kadziauskas, Jonas Kovas, Jurgis Adasiunas, P. Debulevičius. Viso $23.00.

L. N. Fondui $23.00,
ALT. Sandarai $14.10,
Viso labo $37.00.

TORRINGTON, CONN.
Sandariečių Prakalbos.

Gegužės 3, Šv. Vincento Drg. svetainėje vietinė kulturiniai-politinė ALT. Sandaros 71-ma kuopa surengė prakalbas "Sandaros" redaktoriui p. Kastantui Norkui. Nors buvo panedėlio diena, bet žmonių gana skaitlingai susirinko. Pirmininkavo p. A. Grigaliunas. L. L. Bonų komiteto pirmininkas paaiškino, kad komitetas pilnai susitvėręs, dokumentus turi ir greit pradės L. L. Bonų pardavinėjimą.

Kalbėtojas p. K. Norkus savo įspudinga ir faktais paremta kalba apie Lietuvos darbo žmonių reikalus sujudino visus klausytojus.

Vienas iš publikos kabinosi prie kalbėtojo del V. Kapsuko, sakydamas, kad Kapsukas, taipgi ėjo už Lietuvos darbininkus, o paskui nežine kur dingo.

Kalbėtojas patvirtino, kad Kapsukas kovojo už darbo žmonių gerovę, bet jis klydo, kuomet su rusų pagelba norėjo Lietuvos žmones "sutvarkyti". Kalbėtojas pasakė, kad Kapsukas, vesdamasis kacapus iš Maskvos Lietuvą valdyti, ant lygio išgamiško laipsnio atsistojo su Gabriu, kuris norėjo Lietuvos žmones užvaldyti su vokiečių ir kitų monarchistų pagelba. Tokį paaiškinimą plausytojai palydėjo gausiais aplodismentais, o klausėjas tik raivėsi iš gėdos, pamatęs savo nežinystę. O kur dabar yra Kapsukas, to niekas nežino, nes vieni rašo, kad jis Kybartuose, kiti — kad kitur, o dar kiti jo draugai pardavinėja jo paveikslus kaipo numirusio žmogaus...

Prie musų kuopos priklauso daugiausia prasilavinęs jaunimas. O šiose prakalbose prisirašė dar 16 naujų narių, taipgi susipratusių lietuvių ir lietuvaičių. Dabar musų kuopa, turėdama savo tarpe inteligentiškiausius žmones, galės daug padorių parengimų surengti ir susipratimo , bei tėvynės meilės musų kolonijoje paskleisti.

Petraukoje p-lės Vitukinaitė, Vokietaitytė, Šeštokiutė (iš Waterbury) ir kuopos valdyba, prirašinėjant naujus narius prie Sandaros, rinko aukas. Surinkta virš $40.00, Lietuvos Neprigulmybės Fondui ir Sandarai.

Garbė Torringtono lietuviams, kad taip skaitlingai dedasi prie prakilniausios Amerikos lietuvių Partijos — Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros. **A. V—tė.**

RACINE, WIS.
35-tos Kuopos Vakarėlis.

ALTS. 35 kuopos vakaras, bal. 24 d. pasisekė gerai. Gyvai suloštas veikalas "Ant Bedugnės Krašto". Iš lošėjų garbės vainikas priklauso Magdės rolei p. St. Sinkienei. Gerai lošė (Motiejaus rolėje) L. Taujėnas, ir p. P. Samaliunienė. Nors kaikurie ir nebuvo ganėtinai išsilavinę, vienok, abelnai imant, veikalas perstatytas tinkamai ir gyvai, scenerijos buvo tinkamos veikalui. Publikos buvo susirinkę į porą šimtų. Visi Racine lietuviški biznieriai prisidėjo prie programos garsindami savus biznius.

Po perstatymui buvo šokiai iki vėlumai. Liet. orkestras linksmino gražia muzika. Atmokėjus vakaro išlaidas Sandaros 35 kuopai liks pelno į trisdešimts doliarių.

Surengimui šio prakilnaus vakaro darbavosi T. Varanavičius, L. Taujenis ir M. Kasparaitis.

ALTS. 35 kuopos, bal. 25 d. buvo mėnesinis susirinkimas. Komisijai paaiškinus vakaro pasekmes, Sandaros 35 kuopa tarė gilų ačiu rengėjams ir lošėjoms, ypač p. S. Sinkienei ir p. P. Samaliunienei, kuridvi nėra Sandaros narės, vienok šiame reikale pasirodė prakilniausiomis Lietuvos motinomis. Taipgi sandariečius parėmė K. Vilkonis, S. Statkevičius ir A. Milėmas dalyvaudami lošime. Ačiu jums, musų rėmėjai. Taipgi esame dėkingi visiems lietuviams biznieriams, kurie garsinosi savo biznius Sandaros vakaro programe. Ačiu ir publikai už atsilankymą ir už priderantį užsilaikymą. Ateityje pasistegsime dar gyvesnius vakarus su programais surengti.

Tam pačiame Sandaros 35 kp. susirinkime Liet. muzikantų Beno gabesnieji nariai ir tikri Lietuvos sunųs įstojo į sandariečių eiles: Frank Andrijauskas, Povylas Stumbris, Jonas Marozas ir Pranas Kupė. Garbė mums sandariečiams susilaukti tokius gabius lietuvius. Kas kartas musų spėkos auga. Apie desėtkas yra padavę aplikacijas įstojimui į Sandarą.

Pageidaujama, kad mųs kuopoj priklausytų ir merginų bei moterų. Padirbėkime dar sparčiaus, paagituokime ir bus su mumis merginų ir moterų. Kasgi Sandarai negali pritarti? Jog joje lietuvių viltis laimingos ateities.

Sekantis Sandaros 35 kuopos susirinkimas bus gegužės 23 d., Union Hall, ruime N. 4, 1:30 val. po pietų. Maloniai kviečiame visus narius ir norinčius tapti nariais atsilankyti — busite priimti su džiaugsmu.

Tik mums nesiseka su gavimu kalbėtojaus, seniai nutarėme rengti prakalbas, bet kalbėtojų kaip negalima gauti, taip negalima. Ar nesusimylės dievuliai, kad kaip nors atsiųstų į musų padanges gerb. "Sandaros" redaktorių K. Norkų. Laukiame jojo atvykstant! **M. K.**

RACINE, WIS.
ALTS. Sandaros 35-tos Kuopos Rezoliucijos ir Patarimai Lietuvos Steigiamajam Seimui.

Mes, užjuryje gyvendami, susispietę prie ALTS. išpažįstame Demokratybės principus ir dirbame del įgijimo Lietuvos kraštui laisvės ir lietuvių piliečių gerovės.

Todel mes geidžiame, dabar, besiartinant Lietuvos Steigiamajam Seimui, kad Lietuva butų tikrai demokratinga, žmonių valdoma šalis ir kad parodžius, kokios tvarkos mes, Amerikos lietuviai jai geidžiame ir, kad bent šituo budu prisidėjus prie sustatymo tinkamų darbo žmonėms pamatų Lietuvos Valstybėje. —

Todel Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros 35-ta kuopa laikytame mėnesiniame susirinkime balandžio 25 d., 1920 m., Union Hall, Wisconsin St., nutarė pareikšti Lietuvos demokratinei respublikai, kad šitoki punktai Lietuvos Steigiamojo Seimo butų priimti ir įdėti Lietuvos Valstybės konstitucijon:

Mes, ALT. Sandaros 35-ta, kuopa vienbalsiai geidžiame —

1. Kad Lietuva butų pilnai demokratinga, žmonių valdoma šalis.

2. Visuotinas, lygus, slaptas ir tiesioginis balsavimas renkant Steigiamajame Seime šalies valdžią ir miestų bei valsčių savivaldybas.

3. Lygybė prieš įstatymus visų piliečių be skirtumo lyties, tautos ir tikėjimo.

4. Pilna žodžio, spaudos, susirinkimų ir organizacijų laisvė.

5. Atskyrimas bažnyčios nuo valstybės ir mokyklos nuo bažnyčios.

6. Kad dvasiškija neužimtų jokios valdiškos vietos.

7. Asmens gyvenomojo buto neliečiamybė.

8. Mirties bausmės panaikinimas ir kad politiškieji prasikaltėliai butų paliuosuoti prieš Steigiamąjį Seimą.

9. Verstinas ir nemokamas darbo žmonių vaikams pradinis mokslas.

10. Užgynimas samdyti jaunesni 16 m. amžiaus prie alei kokio darbo.

11. Kad butų vienas tvirtas butas. (Žemės reformos).

12. Girių ir kitų gamtos turtų nacionalizavimas.

13. Gelžkeliai, telefonai, telegrafai Valstybės nuosavybei; vieškeliai valdžios inspekcijai.

14. Dvarų, kunigų ir karališkos žemės teisingas padalinimas bežemių ir mažažemių vartojimui.

15. Įstatyminė 8-nių valandų darbo diena, įstatyminis algų minimas pakankamas žmoniškam darbininko ir jo šeimynos gyvenimui.

16. Darbo žmonių atstovų dalyvavimas pramonės priežiuros įstaigose.

17. Valstybinė darbo žmonių apdrauda nui ligos ir senatvės.

18. Darbo žmonių atstovų dalyvavimas žemės ukio priežiuros įstaigose.

19. Kad didžemių ir mažažemių mokesčiai butų renkami sulig jo turto.

20. Kad butų steigiamos aukštosios mokyklos ukio ir amato mokinimui.

ALT. Sandaros 35-tos Kuopos Komisija:

Martynas Kasparaitis,
Jeronims Pilipavičius,
Jonas Bakutis,
Antanas Darkintis.

Sandariečių Balsai.

GANA MEDŽIOTI PO LIAUDĮ.

Skaitančioji visuomenė gana gerai jau pažįsta gudrų biznišką medžiojimą, gudrų politikavimą. Ką ir daro "V. L." Bara "Sandaros" redaktorių K. Norkų —kur link,girdi, vedąs Sandarą? Ir tai jau ne pirmu sykiu. Ironiškai rėkia, kam "S." kritikuoja kun. Mironą, esą, Lietuvos valdžios atstovą (kokis atstovas tai dievai žino?) Kam nešaukė vidurinės sriovės seimo ir kodel sumažėjo pinigų plaukimas į Nepr. Fondą? O kas kaltas tame, visuomenė žino gerai. Žino, kiek bereikalingai išeikvojo iš Nepr. Fondo Am. L. T. Taryba ir kaip Washingtone atstovas nukrypo į klerikalų pusę. Permatė sandariečiai seniai visus tuos neteisingus užmetimus Sandarai.

Šiandien Sandara yra tikru kelrodžiu į demokratijos idėją, skleidžia demokratybės principus ir atvirai kovoja prieš visus laisvės priešus. Šiandien kiekvieno sandariečio yra priedermė stoti į darbą, kuris neštų liaudžiai tyrą apšvietą. Ar negana priešų iš abiejų pusių, kurie nori paskandinti mus šaukšte vandens, bet atsiranda piktas medžiojimo valios žmonių ir sandariečių tarpe.

Gana jau sauvališkumų, reikia laikyties disciplinos, o pasekmės bus daug geresnės. Laiku C. V. nariai išnešė rezoliuciją, tilpusią N. 18. "S.", kuri pilnai užstos kelią visiems privatiškos gerovės medžiotojams, kurie apsidengę bepartyviškumu ten eina, kur šiltas vėjas pučia.

Už Sandaros vedimą priklauso garbė gerb. K. Norkui už jo didelį pasišventimą ir nenuilstantį darbą darbo žmonių gerovei. Reikia daugiau tokių tikrų tėvynainių, o darbas bus lengvesnis ir našesnis.

J. A. Noburaitis.

Iš Daugpilės Mušių

(Neva Monologas).

STASYS BUTKUS

(Įeina šautuvą pasikabinęs ant peties, Lietuvos kareivis ir ranka perbraukęs per kaktą kalba).

Och, šiandien karšta, tai karšta!... Tos patrankos įsisiutusiai staugia, lig devyni perkunai; granatos krinta verzdamos žemes į viršų,o tie šrapneliai taip ir sproginėja žarstydamies kulkoms, lig laukuose sėjikas grudus, —tikra pragariškoji sėja. Baisumas tai ir pragare didesnis nebus. Bet niekis! Rusai nori mus pabaidyti, bet nesulauks šito (su kumščia grasuodamas), mes netokie bailųs, nors ir ant vietos žųsime, bet nepasiduosime!...

Va, kartą einu aš į žvalgybą ir žvalgaus... Dykuma, nei gyvos dušios. Nei sodžiaus pamatysi; nei gyventojų... tik visur griuvėsiai, apmirimas,o tų vėlinių užtvarų, tai baisu ir paklysti po juos... Aš jų vengiau ir slinkau atsargiai po senuosius vokiečių ir rusų apkasus, o kiek ten nepaprasto, net galva sukasi...

Tik štai atsargiai užlipau ant kalnelio, prisiglaudžiau už medžio ir žiuriu.. Žiuriu — ten pakalnėje eina penki rusai. Pritraukiau kvapą, tyliu... ir kenčių... Laukiu, kas čia bus. Eina!... Ir tiesiog ant manęs! Net nutirpau, o juk aš vienas. Na! — manau, juk aš vis-gi kovotojas, nejau turiu nusigąsti... Nusiraminau ir rengiuosi pasitikti.

Nuo diržo nusikabinau rankinę granatą, atsisukau ir tik švyst! O jie čia pat ir manęs nemato... Aš tik granatą patraukęs džingt į jų tarpą. Dar labiau prisispaudžiau prie medžio ir laukiu kas čia bus, o čia tik granata, — pokšt!!! (rankomis išsiskleidžia), rusai į žemę bringt, ir guli krauju apsipylę... Vienas dar rėkia — "draugai, draugai"! — O čia tik priešais nuo kalnelio rusai tak,tara-tak, tak! — šaudo į manę, o ir kulkasvaidžių sutratėjo, ta-ta-ta-ta! — Aš parpuolau ir guliu, o čia kulkos pro ausis, tik zvimbia, tik spiegia... Matau, nieko neveiksiu. Atbulas, atbulas į pakalnę, paskui net užkulniai braška — bėgu atgal į savo apkasus... ir guliu!...

Pirmyn!... — surinka vadas, visi kareiviai pasipila iš apkasų į antpuolį, na ir aš sykiu. Tik čia rusai kai atidarys ugnį į mus; kai pradės duoti kuo įgali, tai net šaltas prakaitas išsipylė ant kaktos(braukia per kaktą). Supuolėmė visi ant žemės, gulime ir kenčiame — kas toliau dėsis?...— O čia tik viena kulkute žim, kita žim, o kaip pasuks iš kulkasvaidžio į musų eilę, tai kuone purvais apdrėbė, nes tuokart mes gulėjome baloje, o jie ant kalno. — Na, manau, čia velnias juoksis... ir tiesą pasakius, — ne su kate košė varžytis, baloj gulėti, kuomet negalima galva pakeltli.

Vyrai, pirmyn! — surinka vadas ir pasikėlę lekiame... tai po vieną, tai po kelius, kaip kamanda duodama, o jie ant kalno siunta, duksta, lig rodos kalnus versdami, apvers ir mus pakalnėje. Bet mes ančpuolį tęsiame... Priėjome nebetolimais. Žiuriu, kas čia?... — Perlekia buželė su ilga uodegute ir tiesiog uodegutę pakėlusi augštyn — į žemę... Tik džingt! — sprogo, purvais į manę, skeveldros pro šalį... Tik, tik manęs nepalietė. Ee! — manau, tai šompolinės granatos buta... aš ją gerai pažįstų, nes ir pas mane keletas tokių randasi. Na! palaukit, manau, — atkeršysiu ir aš jums... Jus man vieną, o aš tris (įsikarščiavęs ranką numoja), na ir pasiėmiau... į šautuvą įsistačiau, tik pokšt! — o mano šompalinė tik keliauja jų apkasuosna pasisveikinti.. tik tapt! — į patį rusų apkasą, net širdis iš džiaugsmo, lig vilko uodegutė, pradėjo drebėti. Tuojaus antrą, trečią — ir visos gerai puolė, na ir žiu-u-u-riu (skleisdamosi rankomis ir galvą iš lengvo lenkdamas) jau rusai palengviau prdėjo šaudyti, o-gi štai ir bėga... Ee, — manau, (čia staiga nudžiunga, susijudina ir pasidaro pilnas energijos) — jau jie nebatlaiko, bėga... Na, vyručiai, ir sujudom lydėti,lig Morkus laputę iš vištininko... O-gi ir tyla, nei šuvio nesigirdėt.

Užlipome ant kalnelio. Žiuriu — stovi kaž-kas ant ratukų — o-gi paliktas kulkosvaidis...

Laimikis! — manau (nudžiugęs pakelia ranką), nabagai paliko... O čia šautuvų, šovinių ir kitokio turto, nei apsidžiaugti negalėjau. Ir kiek sužeistų, užmuštų, baisu ir pažvelgti... Žiuriu, vieni įlindę apkase su iškeltomis rankomis pasiduoda. O ten, iš dešinės, kita musųjų kuopa užėjusi, daugybę suima belaisvių.... Karžygiai! — manau ir net džiaugties pradėjau iš tokio savųjų pasisekimo.

Einame pirmyn ir lendame krumais ir giriomis. Na, iš išeiname ant lauko, o-gi priešais kas-ten?... — Tai Daugpilis!... Bravo vyrai! — surikau: — valgysime tenai pietus!

Kaip aiškiai matyti bažnyčių ir cerkvių bokštai, dirbtuvių kaminai. Nudžiugome visi. Jau ir Kalkunuose!...

Stovime Kalkunų dvare, prisiglaudę už muro ir laukiame paliepimo... O tenais pas Grivkę, tik pleška, tik perška be perstojo, visi vienu akordu... Visų baisiausias mušys... Čia tik kulkosvaidžių ir šautuvų valsas kas sykis artyn ir artyn... ir jau visai, rodos, čia pat rusai į mus atidarė artilerijos ugnį, ir aplink pasidarė tikras pragaras.

Stoviu už namų muro ir klausau. Tenai Daugpilyje tik pasigirdo: bu-bum! o čia jau ir atšvilpia ant musų galvos, tik staugia, tik kriokia ir pokšt į musų dešinę. Net sudrebėjau iš išgąščio... Skeveldros su žemėmis į šalis; mėlyni dumai į viršu... Ir vėl klausau. — Kas ten? — peršvilpia kita, u--u-u-u! kriokdama lig ragana tiesiog ant musų. Prisiglaudžiau prie muro, o tuokart granata tik tai džingt! į tojo muro dešinį kampą, prie kurio mes stovėjome. Tik plytos į šalis, mums po kojų, dulkėmis apypilė, o kareiviai perpuolė ant žemės. Na! — manau, jau užmušė. Bet, kaip pasirodė, tai nuo balso... ir atsikėlę atlėkė prie musų. Bet, draugai, ir čia tas pats. Girdžiu ir vėl parkriokia... Na, manau, pirma teko į dešynį kampą, o dabar, tai į kairę po kuriuo stoviu. Bėgsiu kitur. Bet pabėgęs pasijutau po arkliais. Girdžių, kad lužta užkliudytos obelies šakos ir prašvilpia sprogusios granatos skeveldra... Džiaugiaus ir vėl pas savo kampą atsiduriau. O čia ir vėl peružia ant musų u--u-u! — aš tik nieko nelaukęs prisiglaudžiau prie muro ir tyliu kvapą sulaikęs. Tik džingt! pirmyn į kitus namus — ir nesprogo. Aplink pradėjo užti ir sprogti; raustyt medžius ir daužyt murus, o viena sunkioji, kad-gi duos į kudrą vandens, tai net dumblas su vandeniu danguje atsidurė. Aš pargruvau ir jaučiuosi šlapias. Na! — manau, sužeidė manę, ar užmušė, nes apsipylęs su karujais. Greibausi, šluostausi, o mano rankos neraudonos, tik bespalviai šlapios. Na, kas čia galėtų buti? — spėlioju, nejau-gi aš bespalvio ir šalto kraujo, lig sliužas, arba jau visai jo šiandien neturiu?... Atsipeikėjęs supratau, jog tai vanduo ir atsikėlęs nuėjau prie savųjų.

Žiuriu — musų kareiviai į kažin kur skuba. Na ir aš su jais atsiduriau ant lauko. Kulkutės zvimbia; pragariška viesula siaučia, bet baimei jau laiko nebuvo. Sugulėm į grabę, kulkosvydžius pasistatėme ir lauksime, vyrai, priešo. Bet ar nugulėti! Šaukia į kairę... Važiuojame į kairę. Liepia gulti — gulame; šauti — šauname... Ir sutemo. Naktis! Gulime grabėje, bet man reikėjo nueiti kitur... Einu!... O čia, granata pokšt! — aš vis-gi einu, kai vyras. Kita pokšt — aš nei kiek! (galvą kratydamas) O čia ketvirtoji, penktoji ir šeštoji... vis arčiau, o viena tik per keturis žingsnius, bet mano laimei nesprogo, — guli lig paršiukas. Septinta, aštunta ir devinta — jau antroj pusėj — ir visos devynios nesprogo. Laimikis mano! — nudžiugau; jei butų sprogusios, tai ir amžiną atilsį būčiau radęs.

Bėgu tolyn!... o čia iš užpakalio tik džiungt, tik džiungt! lydėti manę ir tik, tik reikia manę pavyti. Manau, kad neišbėgsių, susiprotėjau, pasukau į šoną ir žiuriu, kad gerai padaręs... garnatos taip pirmyn ir nušokavo, o aš išlengvo nuėjau tolyn, kur reikėjo...

Atsiekiau savo tikslo, sustojau... ir galvoju, tyrinėdamas savąjį bėgimą ir jojo naudą: Bėgu!... užsipuoliau ant aštriosios vėlinės tvoros; pargriuvau, susiplėšiau. Ir kas iš to nauda, ko taip karščiuoties? Ištyręs visą kaltę atsidusėjau: Tėvyne, Tėvyne! kaip sunkiai perkama tavo laisvė ir nepriklausomybė!... Bet juk aš savanoris; aš tavo gynėjas ir kariautojas už tavo gerovę. Taigi drąsiai žųsiu čionais už tavę... Ir visa baimė nuslinko.

(Uždanga).

Veikiančioji Armija,

2-III-1920 m.

Judošius.

Didelė didžiuma žmonių supranta Judožių - Judą, kaipo blogą žmogų, nes ir ištiesų turėtume jį blogu skaityti, kadangi jis išdavė savo mokintoją Kristų į valdžios rankas, kurį vėliau žinoma Ponskas Pilotas nuteisė ant mirties — ant kryžiaus pakart.

Kita didelė dalis, labiausiai kunigai skelbia, kad Judošius Kristų **pardavė.** Kad pardavė, apie tai jie ir giesmėje įrašė: "Jezų Kristų Judošius, žydams kad pardavė". Teisingai-gi, tai nepardavė, o tik išdavė. Bet tuom laik išdavyščių nebuvo, todel apie išdavimą nei nekalba. Parduot, kaip kad yra sakoma, Judošius Kristų ir-gi negalėjo, nes Kristus nebuvo Judošiaus vergu ar kokio gyvulio vietoje, todel Judošius Kristaus nepardavė, bet išdavė, už ką gavo 30 grašių ($16.98 dabartiniais amerikoniškais pinigais. Tais laikais, tai buvo gana diktas pluoštas pinigų).

Netame dalykas.

Krikščioniškasai pasaulis taip išgarsino Judo vardą, ypatingai kunigai sėdavo neapykantą prieš "nedaverkas" žydus, kurie pakorė Kristų, kad dabartiniame laike žodis arba vardas Judas atstoja keiksmažodžio vietą. Tenka išgirsti: "tas Judošius taip ir tai nesielgė"; "tas Judošius tą ir tą nuskriaudė ir t. t." Faktiškai, Judas arba Judošius niekuom ne yra blogesnis už Joną arba Juozą! Nereikia žiurėti kokių vardu žmogus padarė niekšystę, bet reikia žiurėt į ypatą, nekaltinant vardo.

Na, jeigu butų Tamas - Tamošius panašiai pasielgęs, kaip kad Judas, ar Tamošius butų vadinamas judošium? Ne! Tuomet Tamošiaus vardas skambėtų, kaip kad dabar skamba Judošiaus.

Judas nepapuolė į šventųjų surašą už savo blogą pasielgimą, todel po Kristaus išdavėjo Judo, kito Judo ir iki šių dienų nebuvo, reiškia kudykių neužvardija Judu. Kodel? Ar tai už tai kad vienas Judas blogai pasielgė? Gerai.

Todel, mes turime surinkti visus Rusijos už laisvę, už pagerinimą buvio kovotojų - vadovų, kurie irgi neuždyką dirbo caro valdžiai, o rasi dar ir didesnį atlyginimą gavo negu Judas, o galime sakyti, kad rusai skaitytų savo išdavėjus lygion eilėn su Judu ir tais vardais, kuriais buvo išdavėjas — neužvardytų kudykių, tai dabar rusai neturėtų nesutepto vardo. Užvardinimui kudykio vardą turėtų skolinti nuo svetimos tautos, su svetimu tikėjimu arba visai naujus turėtų nukalti.

Reiškia, tik Kristaus išdavėjo vardas yra negeras, o kitų visų geri, mes mat jau ir šventųjų tokiais vardais esama, todel negalima, ir blogiausiai pasielgusio žmogaus pasmerkti bei į keiksmažodį paversti.

P. S—tis.

INFORMACIJA VAŽIUOJANTIEMS LIETUVON.

Daugelis lietuvių keliauja Lietuvon ir dėlei nežinojimo kelionės taisyklių daug vargų panėša. Trumpai paaiškinsime.

Išvažiuodami laivakortes pirkite tiktai pas iš seniai žinomus agentus. Nekurie nauji agentai patįs nežinodami reikalo savo pasažierius New Yorke paveda tiesiog prigavikams ir nuo to žmonės nukenčia. Jau buvo atsitikimas kad vienas agentas iš Vakarų prisiuntęs kelioliką keliauninkų New Yorkan su laivakortemis ant Paryžiaus, bet New Yorke juos norėjo užsodinti ant laivų einančių Triestan ir vertė keliauti per Vieną ir Varšavą. Tik apsiskundus misijai jie likosi nenuskriausti. New Yorkan atkeliavę turi buti labai atsargus.

Geriausiai ir parankiausiai dabar važiuoti bile linija per Paryžių. Daiktus paduodant ant laivo nereikia apdrausti. Daiktus stačiai adresuoti Paryžiun.

Pirm išvažiavimo dar reikia butinai turėti Lietuvos atstovybės pasporto vizavimą, be kurio neįsileidžia Vokietijon ir Francijon. Taipgi reikia turėti pasporto vizą pas Francijos konsulį. Apart to dar reikia turėti liudijimą, kad užmokėtos taksos, kitaip neįleis į laivą.

Paryžiuje reikia pasportas vizuoti pas Vokietijos konsulį, kad turėti tiesą įvažiuoti Vokietijon. Taipgi reikia vizuoti pas Anglijos konsulį kad praleistų per Anglijos užimtą zoną. Užsivizavus pasportus bilietus pirkti iki Berlino ir daiktus paduoti, bet daiktus paduodant butinai reikia apsaugoti, nes labai daug pundų ir kuparų žuva. Taipgi Paryžiuje reikia pasitairauti ar reikalinga militarė alijantų viza važiuojant per okupuotą zoną. Jei tokia reikalinga, tai užsivizuoti.

Atvykus Berlinan patartina visuomet pasportus vizuotį pas lenkų konsulį, kad perleistų per išrėštą Lenkijai juostą. Turime žinių, kad nekuriuos keliauninkus lenkai nepraleido ir jie turėjo grįžti Berlinan, o čia vykti į Stetiną, puskui jurėmis iki Karaliaučiaus.

Berline reikia apsižiurėti, kad su savim turėtum nedaugiau 1000 vokiškų markių, nes Eitkunuose vokiečiai krato ir neduoda daugiau išvežti. Verčiau Berline išmainyti į auksinus (oberostus).

Išpildant šiuos oficiališkumus ir apsaugojus (insiurinus) daiktus nuo Paryžiaus iki Berlino paprastai niekas nekliudo ir kelionė gerai sekasi.

Lietuvos Misijos Informacijų Biuras.

KARTAIS POLITIKA SUGRIAUNA DRAUGIŠKUMĄ.

Skaičiau "Sandaroje" vaizdelį "Kunigas Atvažiavo". Tai puikus vaizdelis, parodantis, kaip meilė pergali politiškus persitikrinimus. Vienok buna ir kitaip. Čia paduodu pavyzdį, kaipo vieną iš daugybės nuotikių.

Panelė B. yra amerikoniškai išauklėto, gero sudėjimo ir išvaizdos, mažai mąstanti apie politiką, bet karšta vytė.

Petras — atvykęs iš Lietuvos, turintis apie 30 metų amžiaus atrodo ant paprasto ukininko, bet gabus tautiškoje dirvoje veikėjas ir karštas tėvynainis.

Jie dažnai sueidavo ir Petras dažniausia kalbėdavo apie Lietuvą ir apie kovą lietuvių už neprigulmybę, bet Bronislavai tas nepatiko: Jai reikia kalbėti apie krutamus paveikslus, apie gražias bažnyčias ir apie ofisų darbą, bet Petras pirmiausia griebdavo politiką, kaip ji yra vedama tarpe Amerikos lietuvių.

Ir štai kas atsitiko: Nors tie jaunikaičiai gerai draugavo, bet štai atvažiavo Dr. J. J. su prakalba, pradėjo niekint C. K., L. N. F. ir sandariečius. Petras jau to neiškentė. Nors ir netoli buvo Bronislava, vienok Petras pastebėti:

"Gerb. J. J. bereikalingai šmeiži C. K., kurio pirmininkas išdavė visas atskaitas ir dokumentus pristatė del visuomenės, kad pinigai yra išsiųsti ten, delko buvo renkami."

Kalbėtojas rėkauja, laksto, o p-lė Bronislava pradėjo rėkt "grinori", "grinori" ir Petras visai uždarė burną.

Nuo to laiko Petras su Bronislava labai šaltai žiurėdavo į viens kitą. Nors ir kalbėdavosi, bet jau viens kito taikydavosi.

Bet ir kalbėtojui nebuvo pasekmių per tas prakalbas. Jis pareikalavo publikos, kad priimtų rezoliuciją susivienijimo su lenkais. Čion publika pradėjo rėkt, švilpt ir varyt lauk lenkbernius. J. J. iškarto manė nuraminti publiką, bet nieks nepagelbėjo ir turėjo išsinešdint nepasiėmęs nė savo daiktų, ir neatidėkavojęs susirinkusiems nuėjo nuo estrados. Jis buvo jau trečią kartą atsilankęs toj kolonijoje, ir kol žmonės neįdomavo apie politiką, tai jam sudėdavo ir ant kelio ir čebatų, bet tą kartą negavo nė arbatos.

Nuo J. J. prakalbų Petras su Bronislava rečiaus dalyvavo parengimuose ir nepoilgam atsiskyrė ant visados.

Pipiras.

AMERIKOS LIETUVIAI! SUTEIKITE MUSŲ KARŽYGIAMS ŠVIESOS SPINDULIŲ!

Lietuvos kariuomenė, savo ir priešo kraują liedama, didžiausiomis pastangomis bei vargais išvijo iš Lietuvos bolševikus ir vokiečių bei rusų bermontininkų plėšikus.

Lietuvos kariuomenė neleidžia amžiniems Lietuvos priešams, gobšiems lenkams giliau Lietuvon veržtis, kad mus visai pavergtų ir musų žmones dar labiau plėštų ir vėl juos į vergijos pančius pančiotų.

Lietuvos kariuomenė apgynė ir gina musų brolius ir jų turtą.

Lietuvos kariuomenė jau iškovojo Lietuvai garbingą vardą ir visam pasauly garsą.

Bet Lietuvos kariuomenei reikalinga **šviesa**, reikalinga, kad nei **vienas Lietuvos kareivis neliktų nepamokytas skaityti ir rašyti**, kad negrįžtų namo neprasilavinęs. Gana tamsos musų brangioje tėvynėj!

Todel kiek širdis dar gyva, kieno širdy dar tvaksi tėvynės meilė, **padėkite šviesti musų kareivius:** siųskite jiems knygų, siųskite aukų pinigais, už kuriuos bus perkamos kareiviams knygos, nes dabar, kada nutilo Lietuvos frontuose kovos, pradėta uoliai šviesti kareiviai: steigiami jiems knygynėliai,mokyklos,daromos paskaitos didinama jų laikraštis "Kariškių Žodis".

Knygas ir pinigus siųskite tiesiai Lietuvon šiuo adresu: **Kaunas "Kariškių Žodžio" Redakcija,** arba atiduokite į musų Delegacijos rankas Washingtone, aiškiai pažymėdami, kad jie pasiųstų "Kariškių Žadžio" Redakcijai.

Broliai amerikiečiai, nesigailėkite musų kariuomenei šviesos!

"KARIŠKIŲ ŽODŽIO" REDAKCIJA,
Kaunas, Lithuania.

The Lithuanian Weekly
"SANDARA"
"THE LEAGUE"
Published Eevery Thursday at South Boston, Mass.
by the
LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA.
Editor
V. J. ŠLIAKYS.

Advertising rates on application.
"SANDARA"
366 Broadway, So. Boston 27, Mass.

Savaitinis Laikraštis
SANDARA
Leidžiamas kas Ketvergas
AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS

Metams kainuoja (Amerikoje) $2.50
" " Kanadoje $2.75
" " (Užsieniuose) .. $3.00
Pavienis numeris ..... 5c.

Prenumerata turi buti apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo.

Pinigus geriausia siųsti Pašto Money Orderiu, adresuojant:

SANDARA
366 Broadway, So. Boston 27, Mass.

Prisinčiami Redakcijai rankraščiai turi buti su autoriaus parašu ir adresu, mašinėle arba rašalu parašyti ant vienos popieros lapo pusės. Prisiunčiamus raštus Redakcija trumpina ir taiso pagal savo nuožiurą. Netinkami spaudai smulkųs raštai—korespondencijos, eilės — autoriams išanksto nereikalaujant jų grąžinimo, neikinama ir autoirams negrąžinama.

Entered as Second - Class Matter January 14, 1914, at the Post Office Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

Su šiuomi numeriu "Sandaros" redagavimas pereina į mano rankas. Tikiuosi, kad senieji "Sandaros" sandarbininkai ir draugai po senovei pasiliks jos draugais ir sandarbininkais. Malonu butų sueiti su jais į pažintį, kur galima — į asmenišką pažintį. Jų parėmimas "Sandarai" dabar yra reikalingesnis, nei alei kokiu kitu laiku. Redaktoriaus priedermės sukrito ant manęs perdaug staigai; nedavė man netik progos prisirengti prie jų, bet net neleido man atsakančiai užbaigti mano asmeniškieji reikalai. Pažinti aplinkybės, kuriose "Sandara" yra išleidžiama, visai nebuvo laiko.

Taigi nepabaigti savieji reikalai ir staigus užkritimas nepažįstamų ir neištirtų "Sandaros" reikalų perdaug sunkia sloga antsyk ant manęs sugulė. Skaitytojai malonės atleisti, jei man ims sąvaitę - kitą kol suvaliosiu įeiti į tam tikras vėžes. Sandarbininkų ir draugų raštai ir patarimai dabar yra labiausiai pageidaujami. Šiuomi ir kreipiuose į man dar nepažįstamus "Sandaros" sandarbininkus: susipažinkime, sueikime arčiau, susidraugaukime!

Kiekvienam laikraščiui butinai reikalinga turėti kaip galint daugiau sandarbininkų — tik su jais yra galimas laikraštyje turinio ir styliaus įvairumas.

Atsimindamas, kad yra lengva suklysti ir neteisingai nušviesti dėsniai, į kuriuos nėra gana įsigilinta, išpradžių neišdrįsių dėti daug Redakcijos Pastabų. Yra sunkiau pataisyti klaida, nė kaip ji išvengti. Toliaus Redakcijos Pastabos bus kas kartas gausesnės ir drąsesnės — jos augs tokioje proporcijoje, kaip ir mano susipažinimas su viešais veikėjais ir jų darbais.

Pasisveikindamas su savo naujais draugais — "Sandaros" skaitytojais ir sandarbininkais maldauju Jų: papataikaukite man biskelį, bent išpradžių.

Su pagarba,

V. J. Šliakys.

Apžvalga.

RIKIMAI LIETUVOJE.

Oficialis suskaitymas parodo, kad į Lietuvos Steigiamąjį Seimą išrinkta 112 atstovų. Iš jų 59 yra nuo krikščionių - demokratų, kad visos kitos partijos drauge turi tik 53 atstovus. Taigi rinkimuose krikščionys - demokratai laimėjo — jie turi didžiumą. Jiems laikanties išvien, visų kitų partijų atstovai, nors eitų kaip vienas žmogus, negali jų perbalsuoti. Paviršutiniai žiurint, Lietuvos valdžia tarsi butų krikščionių-demokratų rankose.

Vėlesnis kablegramas su oficialėmis žiniomis iš Kauno paduoda vardus "žymesnių atstovų". Įsižiurėję atydžiaus į tų "žymesniųjų" surašą pamatome, kad tai ne visi yra krikščionys - demokartai. Net nėra nė pusės jų. Gabiausieji žmonės "žymesniųjų" atstovų suraše priklauso partijoms, toli nukrypusioms nuo krikščionių-demokratų.

Jau tas vienas diktokai sumažina svarbą krikšč. - demokratų "pergalės."

Antra kreipus, prie krikščionių - demokratų priklauso, bent su jais balsavo, žmonės toli ne vienų pažiurų. Tikrųjų klerikalų, žmonių pilnoje kunigų kontrolėje, bus gal tik tam tikras nuošimtis. Kiti, gal didžiuma, neis aklai su klerikalų užmačiomis. Kilus ekonominiams klausimams, daugelis, beabejonės, turės savotiškas, klerikalams priešingas, nuomones.

Taigi mums taip rodosi, kad šie rinkimai nėra tokia didelė pergalė tos dalies krikščionių - demokratų,kuriems tikriaus priklausytų nepatinkantis klerikalų vardas.

Krikščionys - demokratai turi šiandien gerą, pryšakinę vietą — to negali užginti. Bet kaip ilgai jie joje išsilaikys? Teorijoje, žodžiuose, galima visukuomi slapstyties, dangstyties, nudavinėti. Bet kad teorijas atseina vykdinti praktikon dalykai visai kitaip keičiasi. Krikščionys - demokratai įeina į praktišką gyvenimą. Steigiamasis Seimas atsidaro (kaip praneša katalikų presa) 15 gegužės. Atsidaro svarbųs, pamatiniai klausimai. Priėmimas Lietuvos Konstitucijos. Keno naudai bus ta Konstitucija: Lietuvos visuomenės ar kokios mažos klikos?

Štai čia krikščionims - demokratams ir neišpasakytai sunki užduotis. Tos partijos pati širdis, kuri varinėja kraują po partijos kuną, yra maža klikelė, kuri gana gerai žino, ko ji nori, bet kuri neišdrįsta viešai išeiti su savo norais. Jai reikia viskas užmaskuoti. Ji turi vaikščioti tarsi ant virvutės, laviruoti. Viešas Seimas, viešas pasirodymas — ar jie bus gana geri ekvilibistai, kad pereiti savo kėble virvute?

Steigiamajame Seime yra gana gabių žmonių, kurie mokės nutraukinėt gudriausias maskas ir nebijos purtyti ekvilibristų slaptasias virvutes. Sunku bus vadovaujančiai klikelei pervesti savo skymai. Ir tame mųs viltis.

Mųs viltis, kad nepaisant krikščionių - demokratų regimos pergalės, Lietuvos Steigiamasis Seimas priims Lietuvai tokią Konstituciją, kuri nedarys gėdos nė Dvidešimtajam šimtmečiui, nė mųs tame šimtmetyje atgyjančiai tėvynei.

"Lietuva" Užges?

Pereitos subatos (8 gegužio) numeryje Chicaginė 'Lietuva" vardu bendrovės direktorių,juoduosi šermenų apvaduose praneša šėrininkams ir skaitytojams nesmagią naujieną — "jogei delei tulų neišvengiamų sunkenybių, įvairių kliučių ir nedateklių, laikraštis gyvuoti beveik negali. Šis yra gal but paskutinis numeris."

Pirmesniame, 7 geg., numeryje buvo pranešta, kad išvažiuoja į Lietuvą net keli "Lietuvos" sandarbininkai: Juozas Gedminas, Juoz.Laukis ("Liet." redaktoriai) ir Rap. Gečus ("Liet." administracijos narys). Taipgi išvažiuojąs į Lietuvą ir Kazys Gineitis, buvęs "Lietuvos" redaktorius.

PLUŠTAS ŽINIŲ IR ŽINELIŲ IŠ LIETUVOS.

Tik ką tėjo Lietuvos Misijon pluoštas įvairių žinių iš Kauno. .žemiaus. paduodame prisiųstas žinias, tikimės, kad Amerikos lietuviai, skaitydami apie Lietuvos darbuotojų besigrumimą su pirmynžengos trugdytojais, pasiskubins ir jie stoti aniems pagelbon įsigijant bent vieną Lietuvos Laisvės Boną.

Žeimelio valsčiaus Taryba savo posėdyje kovo 14 d. 1920 m. vienbalsiai išnešė rezoliuciją ir protestą prieš latvių pretenzijas. Nors aukščiau minėtame valsčiuje ėsą latviškai kalbančių, bet tikrų lietuvių, kurie turėtų teisę vadintis Lietuvos pliečiais labai maža, daugiausia atėjunai iš Kuršo, ir žinodami, kad dalis Žeimelio valsč. ir miestelis įeina į ginčų sritį ir negalės dalyvauti rinkimuose į Steigiamąjį Seimą, prašo Lietuvos Vyriausybės pasirupinti šią dalį priskirti prie Lietuvos su teise dalyvauti rinkimuose.

Žagarės gyventojai patyrę, kad Latvių gyventojai kelia pretenzijas del jos priklausymo, atsiuntė Lietuvos Valdžiai prieš tai protokolą ir dideliame susirinkime vasario 29 d. pareiškė vienu balsu savo norą priklausyti Lietuvai.

Š. m. pirmoj vasario pusėj atvykęs Seinuosna didokas lenkų kariuomenės burys (apie 500) su artilerija ir užėmęs Seminarijos rumus, savo buvimu nemaža darė sunkenybių ir keblumų vietos kunigams, o ypač gi sergančiam kun. Grigaičiui, Seminarijos ir Katedros seimininkui.

Taigi kuomet, toji kariuomenė ėmė skirstytis, kun. Grigaitis lengviau atsikviepė ir rašydamas savo draugui Mariampolėn kun . V. Dvarauskui laišką pareiškė jame, kad artilerija iš Seinų jau išėjusi, gal greit ir ikirėjusi kariuomenė apleisianti seminariją ir visa nurimsią.

Tas laiškas buvo lenkų suimtas. Ir dabar lenkų karinė Vyriausybė, remdamasi tuo laišku, skaudžiai laiko kun. Grigaitį Suvalkų kalėjime ir nori jį kaltinti šnipinėjimu.

Suvalkų lietuviai ir nelietuviai buvo pasiryžę užstatyti net visą savo turtą by tik paliuosuoti iš sunkaus kalėjimo kun. Grigaitį, bet jie gavo atsakymą, kad pasauliniai (civiliai) žmonės negalį kištis į karinius reikalus.

Naudodamiesi ta proga lenkininkai ėmė kurstyti visuomenę ir kelti joje neapykantą netik prieš kun. Grigaitį, bet ir bendrai prieš lietuvius, skleizdami žodžiu ir raštu (laikraščiuose), visokių prasimanymų bei šmeižtų, sakysim,kad kun. Grigaitis turėjęs sątikius su rusų bolševikais, pranešinėjęs jiems lenkų karo paslaptis, platinęs bolševikų proklamacijas prieš lenkus ir t. t. Norima kuolabiausiai jis diskredituoti ir kiti likusieji lietuviai kunigai iš Seinų išgraužti.

* * *

Užėmę Lietuvos žemes, lenkai visokiais budais stengiasi sustiprinti savo pozicijas Lietuvoje. Neperseniai patirta, kad lenkai perša Vilniaus Vyskupo Padėjėju-Suffraganu žinomą lenkų krašto patriotą kun. Liubianiec, kurs netik nemoka lietuvių kalbos, bet ir pasižymi savo antilietuviška akcija. Savo pastangomis ieško net Pilsudskio pagelbos. Iš Varšavos siunčiamas dabar Romon arciv. Roppas drauge su kun. Zogolavičium, kaipo Vilniaus ir Kauno Vyskupijų padėties žinovu, tikslu atskirti Gardino apygardą iš Vilniaus Vyskupijos ir sudaryti naują Vyskupiją, o Kauno Vyskupijos dalį priskirti prie Vilniaus Vyskupijos.

* * *

Šiomis dienomis atvyko Kaunan Lietuvos Pasiuntinybės prie Vatikono sekretorius p. Maželis ir parvežė iš Šv. Sosto sekretoriaus J. Em. Kardinolo Gasparri laišką, rašytą š. m. vasario 23 d. ir adresuotą Užsienio Reikalų Ministeriui Valdemarui. Kardinolas dėkuoja už paskyrimą kun. Jurgio Narijausko Lietuvos Atstovu prie Šv. Sosto ir pareiškia su dideliu džiaugsmu, kad kun. Narijauskas "įgyjo geriausių simpatijų ir atlieka savo užduotį su dideliu taktu ir pasižymėjimu". Karidnolas yra įsitikinęs, kad keliamieji dar del Lietuvos svarbųs klausimai greitu laiku laimingai Lietuvos naudai išsiriš ir kilnioji lietuvių Tauta, pagalios, galės džiaugtis taika ir žengti į žydinčią ateitį."

Lietuvos pasiuntinis prie Šv. Sosto praneša š. m. 25-II, kaip jis pateko į Kvirinalo politiką. Atvykęs pas jį Italijos Estonijos paskritas "Agente politico"cav. Depretis paaiškino jam, kad "stati baltici" yra Italijos valdžios pripažinti neprikliausomais de fakto ir kad Latvijai ir Lietuvai kartu siunčiamas yra vienas taipat "agente politico" p. Macchioro - Vivalda, kurs apsigyvens Rygoje. Susirupinęs, kad Lietuva negauna atskiro atstovo kun. Narijauskas parašė Italijos Užsienio reikalų Ministeriui pareiškimą, kuriame išdėstė, reikalingumą Lietuvai atskiro Italijos atstovo; kitu gi raštu klausė paaiškinimų del Lietuvos nepriklausomybės pripažinimo. Užsienio Reik. Vedėjas Com-re de Lago pareiškė žodžiu: 1. Lietuvą Italija pripažįsta juo lengviau, kad tos šalies reikalai Italijai netik nekenkia, bet dar padėti gali. 2. Atskiro atstovo tuotarpu nesiunčia, bet p. Macchioro turi atskirus "credenziali" į Lietuvą ir atskirus į Latviją; gal but greitu laiku pasiųs savo agentą į Kauną.

Jaunesnieji Valdininkai išrodinėjo kun. Narijauskui, kad Lietuva turi pasiųsti atskirą atstovą prie Kvirinako. Svarbesnieji argumentai šie: 1) Italija dabar yra viena iš trijų didžiausių valstybių, kurios sprendžia pasaulio likimą, 2) Italija, net Lietuvai nežinant, jos reikalus remia; 3) nors su Vatikonu Italijos geriausi santikiai, bet ligšiol nebuvo atsitikimo, kad abiejom Valstybėm oficialiai atstovautų vienas asmuo. Reikia butinai Kvirinalui atskiro pasiutinio ir tai greitai.

Kun. Narijauskas turėjo įspudžio, kad Italijai pašlijusiai Anglijos pusėn, paranki yra Lietuvos politika. — Vykstančiam Lietuvon Pasiuntinybės Sekretoriui p. Mačiuliui be kliučių gauta paso diplomatinė viza.

Lietuvos Atstovo Ryme Laiškas Šv. Tėvui.

Savo pareiškimuose lapkričio 7 ir 23 d. ir gruodžio 17 d. esu užsiminęs apie nelaimės stovį, kuriame esti JAM. Antanas Karosas, Seinų Vyskupas.

Dabar-gi, patikrinęs ir papildęs gautas žinias, drįstų pristatyti jas Jusų Eminencijai ir prašyti užtarymo.

JAM. Antanas Karosas, Seinų Ordinarius, lig Rugpjučio 27 d. galėjo liuosai eiti visos dijecezijos Valdytojo pareigas. Jo išmintis, teisingumas ir lojalumas-garantavo jam žmonių pagarbą ir dvasiškijos (bent tos, kuri yra nuoširdžiai katalikiška) pasistengimą, vienok lenkų okupacija šalin versdama visa, kas lietuvišką, išrado butinai naudingu daiktu pašalinti taipat ir JE. Vyskupą Karosą iš jo sostinės.

Šis skriaudos darbas buvo lenkų įvykintas nedorai (inordinatamente) išnaudojus jiems aukštą JE. Apaštališkojo Nuncijaus autoritetą. Tai prirodo faktai.

Šių metų Rugsėjo 2 dieną atvyko į Seinus Vyskupas suffraganas Jalbrzykowskis ir padarė JE. Vyskupui Karosui pasiulymą sugrąžinti dicezijos seminariją lenkų kalboje, vieton lietuviškos, kaip kad ištikrųjų užvesta buvo. Toks projektas, kurs butų daręs skriaudą lietuvių tautai, Jekscelencijos nebuvo priimtas.

Rugsėjo 6 dieną vėl atvyko vyskupas Jalbrzykowski's ir įteikė JE. Vyskupui Karosui laišką, Lenkijos Nuncijaus,Mgr'o Ratti rašytą, kurio mintis ši buvo: "ob evitanda maiora mala" Vyškupas Karosas yra raginams apleisti Seinus ir persikraustyti į aną demarkacijinės linijos pusę. Visi teisingi ir protingi priparodinėjimai (remonstracijos) nieko negelbėjo, nes Spalių 10 dieną JE. Vyskupas Karosas gavo per kunigą Gawędskį, vyskupo Jalbrzykowski'o kapelioną, antrą laišką, kuriuo JE. Nuncijus prirodinėjo JE. Vyskupui Karosui reikalą butinai apleisti vyskupo sostinę.

Į šį laiko tarpą atvyko į Seinus Lenkų respublikos viršininkas, gen. Piduski's. Konfidencialiame pasikalbėjime su kanauninku Grigaičiu (nes Vyskupas Karosas sirgo) buvo pateikta informacijų apie vietinį bažnyčios reikalų stovį: bet visa veltui.

Lenkų politinių suktybių (macchinazioni) prispaustas Vuskupas kraustosi.

Jogei demarkacijos linija pas lenkus yra nepastovus daiktas, ir jogei ji nėra įsakyminai nurodyta Seinų dekanate, tai Vyskupas Karosas, apleidęs Seinus, persikėlė į Punską, t. y. į vietą minėtame dekanate neužginamai lietuvišką.

Čionai, Punske, ankštame vietinės kelbonijos kampelyje prisiglaudęs, kenčia ir meldžiasi už tiesos triumfą 700,000 katalikų Ganytojas, pareigų pildyti neprileidžiamas.

Lenkų kareiviai ir čianai pasirodo kart-nuo-karto ant

jo užsipuola ir vėl rodo demarkacijos liniją.

Lietuvių - gi tauta su sunkia širdžia neišleidžia iš akių kentėjimų savo "Mercier'o"...

Didžiausiai Gerbiamas Tėveli: Dabar yra atėjus labai tinkama valanda likviduoti šitam skaudžiam ir supainiotam incidentui: Baltijos šalys, draug su Lenkija tarstoti apie susivienyjimą (alleanze). Jeigu Lenkija padarys Seinų Vyskupui jo teisių "restitutio in integrum", tasai jos gražus pasielgimas (žestas) butų geras ženklas laimingoms taryboms tarp dviejų katalikių kaimynių, t. y. Lietuvos ir Lenkijos.

Jojo Šventenybės Šventasai žodelis padarytų, žinoma, geidžiamos, nusveriančios įtekmės, jeigu Jusų Eminencija neatsisakytumei jį išgauti.

Bučiuodamas su labai didžia pagarba Šventą Purpurą, pasilieku Jusų Gerbiamosios Eminencijos nuolankiausis tarnas.

Kanauninkas,

Jurgis Narijauskas,
Lietuvos Atstovas.

Už vertimą žodis į žodį atsako Atstovybės sekretorius P. Mačiulis.

Pranešimai.

BUKITE PRISIRENGĘ.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros Partijos vajus narių dauginime ir kapitalo kėlime turi apeit kiekvienam sandariečiui, kiekvienam demokratinės tautos laisvės šalininkui.

Kiekvienoj kolonijoj laike "Sandaros" redaktoriaus K. Norkaus prakalbų visi sandariečiai ir sandarietės **bukite prisirengę** prirašinėti savo draugus ir pažįstamus prie ALT. Sandaros. Taipgi išanksto paraginkite geros valios lietuvius prisidėti su auka Lietuvos Neprigulmybės Fondui ir ALT. Sandaros darbų parėmimui.

Su pasišventimu dirbkite visose kolonijose, idant vajaus pasekmėmis butų galima pasididžiuoti ir idant po šio maršruto Sandara nejaustų pasišventusių tėvynaivių - Lietuvos piliečių, kaipo savo Partijos narių stokos ir idant visados pranyktų trugdanti musų kulturiai - politinį darbą materialiai nedatekliai.

Darbas nėra sunkus, tik reikia pasiryžimo ir gerų norų. Kalbėtojas K. Norkus išaiškina Lietuvos liaudies padėtį į ALTS. principus, o rengėjai malonėkite pasistengti pažymėti parengimą kuodidesnio skaičiaus narių prisirašymo prie ALT. Sandaros ir surinkimu kuodaugiausia aukų LNF. ir ALTS. darbų rėmimui. O tuomet mes savo darbais galėsime pasididžiuoti ir Lietuvos priešų pastangos mums bus nebaisios.

ALT. Sandara.

Prakalbos Lietuvos Paskolos Reikale.

Lietuvos Misijos nariai arba įgaliotiniai važiuoja su prakalbomis į žemiaus nurodytas kolonijas. Kalbėtojai atsiveža ir Lietuvos Laisvės Bonus, taip kad visi užsirašanti ir pilnai užsimokanti galės tuojaus ir Boną gauti.

Gegužės 13 d. Freeland, Pa.
" 14 d. Brooklyn, N. Y.
" 16 d. Bronx, N.Y. ir Chicago.
(Town of Lake po pietų, o Bridgeport vakare), ir New Haven, Conn.
Gegužės 17 d. Chicago Brighton Park ir Apv. Diev. par.).
" 18 d. " (North Side), ir Cicero.
" 19 d. Chicago Heights, Ill.
" 20 d. Chicago, (Šv. Petro ir Povilo parap.).
" 23 d. Worcester, Mass.
" 30 d. Pittston, Po. ir Bristol, Conn.

Lietuvos Misijos Informacijų Biuras.

Pranešimas.

Turiu už garbę pranešti visiems muzikos mylėtojams, kad "Kanklės" 1920 metų greitu laiku išeis iš spaudos. Visų metų "Kanklės" bus viename sąsiuvinyje. Tilpsta šie veikalai: už **Sausį** — "Pasakyk, Lietuva Mylimoji", už **vasarį** —"Dainuosiu" solo ir mormorevole maišytas kvartetas; už **kovą** — "Kalvis" ballada; už **balandį**, — "Kaitink Šviesi Saulute; už **gegužį**, — "Adomo Vargai"; už **birželį** — "Nakties Rasa"; už **Liepą**— "Girių Paukšteliai"; už **Rugpiutį** — Skamba Kankliai ir Trimitai" — suktinis; už **Rugsėjį**—"Šią Nedėlę"; už **Spalį** — "Bernužėli Nes'voliok" ir suktinėlis pianui; už **Lapkritį** — "Rudens Melodija", duettas; už **Gruodį** — "Vakaras", nokturnas, duettas.

Bėgyje gegužės mėnesio, kas dar užsiprenumeruos "Kanklės", tai gaus tą viską, kas viršuje minėta, už vieną doliarį, bet su diena 1 birželio bus "Kanklių" šio leidinio kaina 2 dol.

Mikas Petrauskas.

"Kanklių prenumeratos vieta:

M. Petrauskas,
769 Broadway,
So. Boston, Mass.

Gražus Moksleivių šokiai So. Bostone.

Subatos vakare, gegužės 1, Lietuvių Studentų Kliubas turėjo "Gegužinį Šokių Vakarą", Lietuvių svetainėje. Viskas pavyko labai gražiai; jaunuomenė šokožaidė pastebėtinai puikiai ir pavyzdingai. Šokiai prasidėjo 8 v. v. ir traukėsi iki 11-30 valandai. Svetainė buvo papuošta Gegužinio pobudžio; gera orkestra po vadovyste p. Kemble griežė naujausius šokius, kurie vertė kiekvieną šokti. Panelė Eva ir Ona Čižiutės ir Ona Raulinaičiutė pardavinėjo raudonas negelkes (carnations); į trumpą laiką veik pas kiekvieną matėsi skaistus žiedas. Baigianties šokiams buvo vartojama "streamers". Per visą laiką tarpe susirinkusių užsilaikė tikras "Gegužinis" smagumas; visi jautėsi tarpe draugų.

Rengiant tą programą Kliubas turėjo ir kėblumų; policija teiravosi, kas čia bus per susirinkimas ir kas jį rengia. Nors dalyką paaiškinus, pavelijo susirinkti, bet apart dviejų nuolatinių policistų, kartas nuo karto, ateidinėjo ir daugiaus.

Bet viskas išėjo gražiai; susirinkusieji linksmai praleidę vakarą, išsiskirstė. Kliubui liko apie $20.00 pelno.

Gegužės 22 (subatos vakare) bus surengta toki pat, o gal dar ir puikesni šokiai Montelloje, to paties Kliubo Montellos narių - moksleivių. Patartina visiems atsilankyti. **R.**

LIETUVOS ATSTOVYBĖS AMERIKOJE PRANEŠIMAS.

Dėlei Pasportų ir Affidavitų Užvizavimo.

Teko patirti, jog kaikurie žmonės, keliaudami Lietuvon, tyčia atsisako užvizuoti savo pasportą arba affidavitą Lietuvos Atstovybėj Washingtone, nenorėdami ar tai mokėti nustatyto penkių doliarių mokesnis, ar tai nesibijodami, kad negaus vizos. Jie pasitiki gauti vizą, ar tai Paryžiuje, ar Kopenhagoje, ar Berline nuo Lietuvos atstovų.

Šiuomi paaiškiname, jog Lietuvos Aastovybė Amerikoje yra pranešusi visiems Lietuviams kitose valstybėse, idant be žinios Amerikos Atstovybės niekam nebutų teikiama viza jų pasporto, ir kad sutikus Lietuvos Atstovybei padėti tokią vizą, nuo visų butų imamas nustatytas mokesnis, penki doliariai arba sulig kurso tiek frankų, markių ir t. t., koksai butų kursas dienoj vizavimo, ir kad šie pinigai butų užrašomi į Lietuvos Valstybės įeigas ir suteikiama apie tat žinia Lietuvos Atstovybei Amerikoje.

(Pasirašo) **J. Vileišis,**
Lietuvos Atstovas Amerikoje.

VISŲ DRAUGIJŲ ATYDAI.

Draugijos Parodykite Savo Patrijotiškumą, Parodykite Narių Pilietišką Susipratimą.

Amerikoje radasi daug įvairių lietuviškų draugijų. Lietuvoje daug apie jas manoma ir augštai jos yra statomos. Kurgi nebus augštinamos, nes sprendžiant iš jų vardų ištikro atrodo, kad jose susispietę geriausi tautos nariai, apsisšvietę piliečiai, ištikimiausieji Lietuvos sunai ir dukters.

Jei spęstume apie draugijų vertę vien tik iš jų vardo, tai kasgi gali abejoti apie patriotiškumą tokių draugijų kaip "Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Mindaugio", "D. L. K. Vytauto Draugiją", "Švento Kazimiero", "D. L. K. Gedemino", "D. L. K. Algirdo", "Lietuvos Sunų ir Dukterų Draugiją", "Tėvynės Mylėtojų Draugiją", "Lietuvos Piliečių", "Lietuvos Mylėtojų", "Lietuvos Laisvė", "Lietuvos Rėmėjų", "Lietuvos Gelbėtojų", "Lietuvos Žvaigždė", "D. L. K. Keistučio Draugija", "Birutės Draugija", "S. Daukanto Draugija", "Lietuvos Ateitis" ir daug kitų draugijų su panašiais dideleis ir daug reiškiančiais vardais.

Tiesa, vardas turi didelę reikšmę, bet tik tuomet tasai vardas turi didelę reikšmę, jei tą vardą nešiojančios organizacijos darbai tam vardui atitinka. Gėda tokiai draugijai, kuri pasisavinusi garsiai skambantį arba patrijotišką vardą, tuni kur nors kamputyje apipelėjusi.

Draugijos, dabar yra gera proga pasirodyti, kad ištikro užsitarnavote pasirinktąjį vardą, pasirodykite jog ištikro esate Lietuvos žvaigždė, Lietuvos Mylėtojais. Kagi jums primena Didžiųjų Lietuvos Kunigaikščių ar šiaip milžinų-kovotojų už Lietuvos laisvę vardai? Su mažomis pastangomis šiandieną galite pasirodyti, jog pilnai suprantate savo vardų reikšmę! Kaikurios draugijos jau yra prisidėjusios prie Lietuvos laisvės paskolos ir nupirkusios bonų, bet ne visos. Dabar skelbiame jums lenktynes. Todel visos draugijos, sušaukite "extra" mitingus ir apkalbėkite patį svarbiausį šiandieninį klausimą. Kiek dar galite išpirkti bonų, jeigu jau pirkote ir kiek pirksite, jeigu dar nieko nepirkote.

Butų svarbu žinoti, kokios draugijos pirks už tukstantį ar daugiaus, kokios apskritai prisidės prie paskolos.

Iki gegužės pabaigos Lietuvos Misija norėtų žinoti kiek tokių draugijų susiras. Bus sudarytos tokių draugijų tam tikras sąrašas ir plačiai Lietuvoje ir Amerikoje paskelbtas. Tokių darugių valdybos narių sąrašai ir fotografijos irgi butų reikalinga, kad pagaminus tų daugijų albumėlį.

Draugijos, prašome suskubėti, tik mėnuo laiko teliko! Parodykite savo narių pilietišką susipratimą!

Neapvilkite visų tų, kurie jumis augštai stato ir gerai apie jumis mano! Visas reikalingas žinias paskolos reikale galite gauti adresuodami:

Lietuvos Misija,
257 W. 71st St.,
New York City.

Prašome prisiųsti žinių, kiek kuri draugija ir kuomet yra bonų išpirkusi, koksai tos draugijos valdybos sąstatas ir t. t.

Lietuvos Misijos
Informacijų Biuras.

LIETUVIAMS GERIAUSIA APSIMOKA GARSINTIS SAVO PRAMONES MUSŲ LAIKRAŠTYJE.

MUZIKOS MYLĖTOJAMS.

Nauji ir gražus muzik. veikalaigaidos su žodžiais del piano:

1. "Pas darželį trys mergelės" duetas. Kaina ..... 50c.
2. "Esu ant šio Svieto" solo.. 50c.
3. "Lietuva brangi" solo ..... 50c.
4. "Kas nuramys man širdelę" duetas. Kaina ..... 50c.

Užsisakant šiuos veikalus, kartu reikia siųsti ir pinigus per Money Orredį arba registruotam laiške, (stampų nesiųskite). Išleidėjo vardu:

J. A. ŽEMAITIS,
315 So. West St., Shenandoah, Pa.

Išegzaminuojam akis ir pritaikom akinius.

H. S. Stone O.D.
Akiu Specijalistas.
399a Broadway,
Tarpe E ir F gatviu, South Boston.

Dr. Paul J. Jakmauh
(Jakimavičius)
Priėmimo valandos: nuo 2 iki 3 val. po pietų ir nuo 7 iki 8 val. vakare.
509 Broadway, Kampas G St.,
So. Boston, Mass.
Telephone South Boston 502

KAMBARIAI del išrandavojimo, su visais patogumais, del jaunų vyrų arba vedusiems žmonėms. Kaina nuo 2 iki 4 dol. savaitėje.
MRS. M. WADEL,
361 W. Fourth St., S.Boston.

TIK VYRAMS. Turime labai dailių paveikslų. kurių iki šiolei nėsate matę. Prisiųskite vieną doliarį, o 10 tokių paveikslų aplaikysite.
P. LEBEDNIKAS,
R. S. S., Rutland, Mass.

Massachusetts Valstija, Apšvietos Departamentas

SKYRIUS IMIGRACIJOS IR AMERIKONIZACIJOS

Raštinė: 213 STATE HOUSE, BOSTON.
Valstija įsteigė

INFORMACIJŲ BIURĄ, SUTEIKIMUI DOVANAI PATARIMUS IR NURODYMUS DEL ATEIVIŲ.

Vertėjai suteikiami del tu, kurie nemoka anglų kalbos. Suteikiami pagelbininkai del išpildymo legališkų popierų. Neteisingos bylos ištiremos. Patarimai del išsiėmimo pilietystės popierų.

Ateik asmeniškai, jeigu negali pats pributi, rašyk. Atdara pasdien nuo 9-tos ryto iki 5-tos val. po pietų. Subatoms nuo 9-tos ryto iki 12 val. pietų.

SKYRIAI RANDASI:

261 Hanover St., Boston: Penedėliais, Utarninkais, Seredoms ir Ketvergais nuo 7 iki 9 v. vakare.
610 Purchase St., New Bedford, Mass.
258 South Main St., Fall River: Panedėliais, Seredoms ir Ketvergais nuo 9 ryto iki 9 val. vakaro.
18 Worthington St., Springfield, Mass.

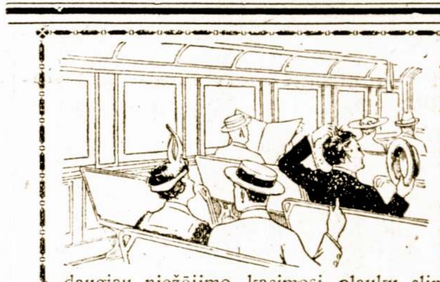

Žmogue kasosi galvą, kad palengvint niežėjimą. Kasimasi pasidaro paprociu, ir tuomet žmogus kasosi nejučioms. Bet jis žino, kad jam niežti, ir visi kiti tą žino.

Vyrai ir moterįs kenčia niežėjimą nuo pleiskanų, o kenčia bereikalingai, nes tą niežėjimą galima lengvai prašalinti. Nebus daugiau niežėjimo, kasimosi, plaukų slinkimo ir kitų nesmagumų, įvykstančių nou pleiskanų.

RUFFLES

panaikins visus niežėjimus ir išvalys iš galvos visas pleiskanas. Paskui tik retkarčiais suvilgymas galvos apsaugos ją nuo pleiskanų atsinaujinimo.

RUFFLES yra maistinga maudynė galvos odai ir plaukams. Ji nesugadins nei jautriausios odos. Jus negalite apsieiti be RUFFLES, jei turite pleiskanų.

Jus aptiekininkas parduos jums už 65c. bonkutę. Mes taipgi galime atsiųst jums tiesiog, jei gausime nuo jusų 75 centus pačto markėmis ar money order, kuriuos siųskite šiuo adresu:

F. AD. RICHTER & CO., 326-330 Broadway, New York

Lietuviu Instaiga

BALTIC STATES FINANCE CORPORATION

(INKORPORUOTA MASS. VASTIJOJE)

CAPITAL STOCK $100,000,00

ŠI KORPORACIJA LIKOSI SUTVERTA GERESNIAM APRUPINIMUI KELIAUJANČIŲ LIETUVON LIETUVIŲ REIKALŲ.

Parduodam Laivakortes, Siunčiam Pinigus į Lietuvą

ir į Visas Pasaulio Dalis

KURIE MANOT VAŽIUOT Į LIETUVĄ.

Pirkit laivakortes iš laiko, nes sunku gauti vietos ant laivų. Laivai išeis šioms dienoms sekančiai:

Gegužės 22 d. į Hamburgą	**Liepos 3.. į Hamburgą**
Birželio 19 d. į Hamburgą	**" 31 " "**

Nuvažiavę į Hamburgą lengvai pasieksite Lietuvą; užsisakydami laivakortę prisiųskite $25.00. Pasportus mes parupinsime. Visais reikalais kreipkitės pas:

BALTIC STATES FINANCE CORPORANION

Corner Broadway & E Street, South Boston, Mass.

Lietuviai Amerikoje

NEW BRITAIN, CONN.

Iškilmingas Sandariečių — Varpiečių Parengimas.

"Gegužės" 2, 2 v. p. p. "Varpo" Drauigja buvo surengus Nagornoskio tragediją "Živilė", bet kostiumai neparėjo į laiką, ir susirinkusi publika turėjo išsiskirstyti. Dalis tikietų buvo sugrąžinta ir pinigai atmokėta.

Tą patį vakarą turėjo įvykti ALT. Sandaros prakalbos, rengiamos ALTS. Conn. apskričio ir vietinės 32-os kuopos, "Sandaros" redaktoriui Kastantui Norkui.

Pavakare "Živilės" kostiumai parėjo. Varpiečiai susitarė su sandariečiais ir vakare buvo pastatyta "Živilė" o pertraukomis—prakalbos.

Žmonių prisirinko pilnutė svetainė. Surinkta tapo visos kedės, užimta viršus ir daug stačių stovėjo.

"Živilė" tapo atlošta tiesiog artistiškai. Rolės tapo išpildytos sekančiai:

Karijotas — J. Pasveckas, Živilė, jo duktė — p-lė M. Žaleduoniutė, Parajus, jos mylimasis— A. Mikalauskas, Aldutė, Živilės draugė — p-lė J. Malinauskiutė, Rigimundas, Parajaus bičiuolis — A. Rekus, Vaidyla — M. Naimanas, Boleslovas, lenkų raiterius — A. Kalinauskas, Zbigniavas, po draugas,— F. Andriulionis, Ivanas, gudų kareivių vadas —P. Kupstas, Dimitras, jo draugas — A. Stoskeliunas, Terla, gudų šalininkas — B. Griškevičia, Senis tarnas — J. Linikas. Kareiviai: J. Kuskailis, J. Nevulis, P. Višniauskas ir J. Andreičikas.

Režisierius A. Rekus, suplerius p-lė M. Miežlaiškiutė, pirmininkavo J. J. Girdauskas.

Puikus gyvų gėlių bukietas tapo suteiktas "Živilei" — p-lei M. Žaliedoniutei, kurio ji pilnai užsitarnavo savo grynai artistiška iškalba ir tinkamomis gestikuliacijomis. Parajus, Karijotas, senis tarnas, Aldutė, Terla, Ivanas ir visi turėjusieji svarbesnes roles, jas tinkamai išpildė.

Nors Kostiumai ir visas surengimas varpiečiams daug kainavo, vienok ir pelno liko, ir publika puikiu veikalu pasigėrėjo. Tiesa,kairurios ir kaikurie iš publikos tragiškuose momentuose juokėsi, bet ta yda su laiku pranyks, nes ir šį kartą vakaro pirmininkas davė pastabas.

Prakalbos tai buvo antras parengimo pliusas. Laike pirmo dekoracijų permainymo pil. K. Norkus kalbėjo apie "Živilės" veikalo prasmę ir davė sulyginimus senovės Lietuvos kovų su dabartine lietuvių kova už savo laisvę ir neprigulmybę.

Antroje ir trečioje didesnėse pertraukose kalbėjo apie politinius ir ekonominius Lietuvos reikalus, Sandarą ir Steigiamąjį Lietuvos Seimą. Pasak kalbėtojo, Lietuvoje darbo žmonių reikalus gina Santara, Valstiečių Sąjunga, Socialistai Liaudininkai ir demokratai, o ponų ir kunigų reikalus gina krikščionys-demokratai, Žemdirbių Sąjunga ir kitos atžagareivių vadovaujamos partijos. Kalbėtojo išvedimais, Lietuvoje laimės viršų darbo žmonės, o ne dykaduoniai, bei jų pataikunai.

Aukų LNF. ir ALTS. darbų parėmimui surinkta $38.10.

Sandariečių Vakaras.

Po teatrui ir prakalbų prasidėjo sandariečių draugiškas pasikalbėjimas, prie obuolių, sandvičių, sodės ir šaldytos smetonos. Beužkandžiaujant ALTS. 32-ros kuopos vice.-pirmininkė p-lė M. Žaleduoniutė paaiškino vakarėlio tikslą ir pakvietė kalbėt "Sandaros" redaktorių K. Norkų. Kalbėtojas padarė sulyginimus lietuvių jaunimo vakarėlių Amerikoje, Rusijoje ir Lietuvoje. Esą Lietuvoje yra draugiškiausi linksmiausi jaunimo vakarėliai. Vakarėlyje dalyvavo apie šimtas jaunimo. ALTS. 32-ros kp. sekretorė p-lė Jieva Kazlauskaitė ir gerb. A. Mikalauskas nepriklausančius prie Sandaros kvietė prisirašyti. Bet beveik visi dalyvavusieji buvo sandariečiai arba prisiketinę prisirašyti sekančiame Sandaros kuopos susirinkime. Penki svečiai ant vietos prisirašė ir užsimokėjo už ištisus metus.

Po užkandžių panelės veikėjos iš Varpo ir Sandaros atėmė stalus ir pasigirdo smuikos balsas. Lietuviški šokiai linksmiai tęsėsi iki pirmai valandai nakties. Jaunimas skirstėsi išreikšdamas norą, kad sandariečiai ir varpiečiai kuodaugiausia rengtų tokių iškilmingų parengimų. Tai buvo puikiai praleistas vakaras.

—K. A.

WATERBURY, CONN.

"Varpo" Drg. Pritaria Išleidimui Dailės Draug. Istorijos.

"Varpo" dramatiškos draugijos susirinkimas įvyko 24 d. balandžio, 1920 metų. Tarp kitų svarstymų buvo pakeltas klausimas kas link tilpusio "Sandaros" No. 16 streipsnio, kas link Amerikos Lietuvių Dailės Draugijų Istorijos. "Varpo" dramos draugija, suprasdama, kad ir ji su visa išgale prisidėjo prie pakėlimo dailės Amerikos lietuvių tarpe, nutarė prisidėti ir prie leidimo Amerikos Lietuvių Dailės Draugijų Istorijos, ir jeigu bus koki trukumai iš finansinio atžvilgio, "Varpo" draugija rems pagal savo išgalės.

Presos Komisija.

WATERBURY, CONN.

Rezoliucija Link Lietuvos Steigiamojo Seimo.

Waterburio Lietuvių Šviesos draugija susirinkime antrą dieną gegužės, 1920 išnešė sekančią rezoliuciją Lietuvos Steigiamajam Seimui:

1) Kad Lietuvos Valstybėje butų įgyvedinti kuoplačiausi tikros demokratijos principai su respublikos valdžios formą.

2) Kad visi Lietuvos piliečiai, be skirtumo tautos, tikėjimo, lyties ir luomo, turėtų lygias politines teises.

3) Kad Lietuvos Valstybėje butų užtikrinta žodžio, spaudos, susirinkimų, organizacijos ir tikėjimo laisvė.

4) Kad Lietuvoje butų išrinkta darbininkų luomui pilna galimybė jungti į kovą savo ekonomines pajiegas ir ginties nuo išnaudojimo ir skriaudų.

5) Kapitalo koncentravimas į pavienes rankas turi buti apribuotas.

6) Atskyrimas bažnyčios nuo valstybės, ir mokyklos nuo bažnyčios.

7) Priverstinas ir nemokamas vaikams pradinis mokslas.

8) Dvarų ir buvusių caro valdžios žemių pavedimas mažažemias ir bežemiams.

9) Valstybinė darbininkų apdrauda nuo ligos ir senatvės.

10) Kad butų apribuotas žemių valdymas pavienių ypatų.

11) Kad butų panaikintas priverstinas kareiviavimas, o vien liuosnoriai butų imami palaikymui vidurinės tvarkos.

12) Kad visi Lietuvos valstybės piliečiai reikalui esant apgintų Lietuvos valstybę nuo gresiančio iš lauko pavojaus.

Valdybos parašai:

Pirmininkas **A. J. Povilaika,**
Už. rašt. **Kazys F. Blažaitis,**
Ižd. **Jurgis J. Laskevičius.**

Laiškai Iš Lietuvos.

Lietuvos Atstovybei Amerikoje yra prisiųsti sekančioms ypatoms laiškai nuo jų giminių ir pažįstamų iš Lietuvos. Artimesnių antrašų ant jų nėra ir todel jie bus laikomi Atstovybės raštinėje iki savininkai juos atsiims. Norinti gauti šiuos laiškus prisiųskite savo atrašą ir pašto markių padengimui persiuntimo lėšų.

Aleksandra Adomaitis nuo A. Adomaitis — Josvainiai.
Aimutis Juozas — Vilkija.
Adrijauskas Jonas nuo Petro Andrijausko — Lankuva.
Aukselevičius Jonas — Skaudvilė.
Abukevičia Gaspar nuo Anne Abukevicz — Pupėnai.
Balčiunas Pranas nuo Barboros Balčiunos — Mažeikiai.
Bogužun Stan. nuo Jono Bogužuno — Varniai.
Buikis Juozas nuo Simono Sliviskio — Darbėniai.
Bendinskas Vinc. — Bagdiškiai.
Boguževičienė Ona — Skaudvilė.
Birbilas Juozas nuo Ant. Birbilio Jeckagalis.
Bleznik Antanas nuo Bliznik P. Alytas.
Butinas Pranas nuo Jono Butino— Tytavėnai.
Česna Antanas nuo Joanos Kasputienės — Plauzgailiai.
Cetkenė Marciana nuo Jozefa Glotenėnės — Mažeikiai.
Čeknis Jonas nuo Jievos Čeknytės — Kupiškis.
Dobrykas Kaz. nuo Julijonos Dobrykas — Lepšiai.
Deveikė Frank — Tauragė.
Dorgiallo Stan. nuo Jadviga Čingas — Pilviškiai.
Dervinckienė Agutė — Skaudvilė.
Dorviat Ferdinand nuo Terese Dorviat — Tauragė.
Feinberg Iasac nuo Y. Gallos — Memel.
Flatas Zerman nuo Zelma Platavaitė.
Gervė Kaz. nuo Jonas Juodis — Prienai.
Gervė Kaz. nuo — Grikininkai.
Gabunytė Anna nuo Jurgis Gabjunas — Jurbarkas.
Greičius Ant. nuo — Jurbarkas.
Grackauskis Vinc. nuo Avrelija Grackauskienė — Telšiai.
Glemža Petr. nuo Jon. Glemža — Kaunas.
Gudauskis Ant. — Rietavas.
Gaidamavičius Vincas nuo Juoz. Grybas — Alytus.
Genys Justin nuo Ant. Genys — Utena.
Gaižauskis Mikolas nuo Juozapas Skrodenis — Milgaudžiai.
Gricius Juozupas nuo Agota Gricienė — Tatkunai.
Handler Ch. nuo Jankel Handler — Liepojus.
Igaris Kaz. — Telšiai.
Ilgunaičiai Kastantas, Antanas, Branislovas, Mikolas nuo Jon. Ilgudaitis — Šakiai.
Jonaitis Kristupas nuo Jonas Barvidas.
Jankauskiunas Pranciškus nuo Barbora Stasiulis — Varniai.
Jeskalevičius Valentas nuo Vladas Jesk — Makelanai.
Jakabowska Helena (Ginatt) nuo kun. Ginatt — Rietava.
Jakubowski Franc — Skuodas.
Jacobsohn Anton — Skuodas.
Juskas Jon. nuo Juoz. Palijonskas — Tiliai.
Jurgilas Julijonas nuo Juoz. Jurgilas — Bodalė.
Ječius Pov. nuo Pranciško Ječio— Miliuniai.
Jakubowski Stanislau — Skuodas.
Janušus Stanislovas nuo Jievos Jonušienės — Muitaičių.
Krankauskiutė Marijona nuo Jono Krankausko — Jurbarkas.
Kaminskas Ignačius nuo Antaninos Kaminskienės — Mažeikiai.
Kulpinskas Jonas nuo Juoz. Kulpincko — Raseiniai.
Karnauskas Boleslavas — Kupiškis
Kaminskas Povilas — Ukmergė.
Klišaitė Anastasija nuo A. Klišaitės — Rokiškis.
Taibe Sarah Kohn — Latvija.
Kepalas Petras — Rokiškis.
Kasparavičius Adomas nuo Juoz. Kasp. — Bagušiai.
Kadziokis Jurgis — Kavarskas.
Kantautas Aleksandras nuo Stan. Kripaičio — Laižuva.
Kavaliunas Juoz. nuo Uršulės Kavaliunas — Piktagalis.
Kuzmickas Ant. nuo K. Seilius — Prienai.
Kairis Ant. — Kretinga.
Kastanauskas Petras nuo Ant. Kast. — Žiobiškiai.
Klišaitė Anastasija nuo A. Klišaitės — Žiobiškiai.
Kazlauski Wlad. Yslaw — Krakiai.
Karobles Kaz. — Petruškiai.
Kalinauskas (Kleine) Wm. nuo Ant. Kalinausko — Naujavalakiai.
Krasauskas Motiejus — Skaudvile.
Krasauskas Izidorius — Skaudvile.
Litvaičiutė Magdalena nuo Juoz. Litvaičio — Teliazeriai.
Lietuninkas Frank nuo Frank Andrius — Bakšaitis.
Ladavičius Pov. nuo Juozapo Masiliuno — Žvirbliai.
Lukoševičius Jurg. nuo Ant. Luko — Mičiunai.
Mickunas Julijonas nuo Anne Poškenė — Upinas.
Miculis Petras nuo Ekaterinos Miculienės — Pilviškis.
Močius Feliksas nuo Kazis Mačius — Kretinga.
Melis Anna nuo Jono Melio — Žagarė.
Mikėnas Jonas — Anykščiai.
Možeris Mikokinas — Tauragė.
Matulis Stan. ir Marganavičius Jon. nuo Juoz. Marganavičius — Finlandija.
Mazal Bili nuo Wenckus Feliks — Dargėnai.
Matuzinkas Mikas nuo Ludvisija Matuzinkienė — Suvalkai.
Mikulis Mikolas nuo Marijos Mik. — Ženščiai.
Mikelionis Vincas, Ant. Stasys, Augustas, Viktoras ir Juozas nuo Vinco Mikelionio — Kalvarija.
Počius Juozapas nuo Antano Počius — Raseiniai.
Pilipaitis Marlinas nuo Barbora Bagdonienė — Varniai.
Pareigis Aleksas nuo Karolinos Pareigis — Gargždai .
Petraitis Juoz. nuo Jono Rememčio — Kaunas.
Poskus Petras nuo Anne Poškienė — Upinas.
Raulinaitis Jonas nuo Magdelenos Raulinaičiutės — Veiveriai.
Rečkauskių Juoz. nuo Elenoras Rackauskaitės — Kelmė.
Remenčius Jurgis, Petras, Elzbieta nuo Jon. Remenčius — Kaunas.
Remenčaitė Antanina nuo Jon. Remenčius — Kaunas.
Ramanausky Jan. nuo Onos Ramanauskienės — Mažeikiai.
Razulis Pranciškus nuo Jono Raz. — Radargupiai.
Roschenas Anton. nuo Rožėnas — Pasvalis.
Serapinas Bladas nuo Skolestika Jesinckaitė — Darbėnai.
Servas Juoz. Barbora Staiulis — Tavadenas.
Survilis Jurg. — Skaudvilė.
Skevteris Franciškus — Kuršėnai.
Stankevičius Juoz..
Sabaliauskas Juoz. nuo Ona Butkevtienė — Linkuva.
Šimkus Jurg. nuo Vinc. Joniškas— Užpaliai.
Stanisius Jurg. nuo Agota Stanisytė — Pirėnai.
Savickas Kaz. — Kucke.
Šiliunai Pranas, Antanas ir Elzbieta nuo Stan Šoblickas, Petronelė Varnienė.
Tučkis Jonas — Radviliškis.
Tamošsuckas Adomas — Žagarė.
Urbanavičius Kaz. nuo Viktoras Urbonas — Kražiai.
Umbrožunas Petras Kastantas Urb. — Alytus.
Valiulis Anna nuo S. Ušubalys — Birža.
Vidutis Frank.
Vaitkus Jos.
Witkay Mrs. Anna — Plungė.
Wenevych John nuo Skradenis — Milgaudžiai.
Žabtauckienė Jonas nuo Pranciška Žabarauckaitė — Vilkaviškis.
Zubov Viktutė nuo St. Zuvavičaitė — Kartenas.
Žyžis Aleks — Taujėnai.
Zurza Uršulė — Anykščiai.
Zubavičius Vinc. — Mažeikiai.

Laiškus adresuokite

Representative of Lithuania in America,
703 15th St., N. W.,
Washington, D. C.

"SANDARĄ" Į LIETUVĄ JAU GALIMA SIŲSTI.

Lietuvos žmonės — jusų broliai — sesers — tėvai — nori apšvietos — žinių: jiems reikia laikraščių. Jie per ilgus penkis karės metus nematė žiburio šviesos, kuris juos paliksmintų, nuramintų. Jie neturi iš ko užsirašyti sau laikraščio. Jie butinai nori skaitymo, žinių, kas sviete dedasi, dabar viskas liuosa. Užrašykite jiems "Sandarą" Pažangiosios srovės laikraštį. Kaina metams $3.00, pusei metų $1.50. Prisiųskit jų aiškų antrašą ir prenumeratą, adresuojant:

"SANDARA,"
366 Broadway, S. Boston 27, Mass.

A.L.T.S Kuopų Viršininkų Adresai.

1 **Brooklyn, N. Y.**
J. Ambrąziejus, 168 Grand St.
2 **Shenandoah, Pa.**
Miss.M.Kudiniutė,214 E. Lloyd St.
3 **Mahanoy City, Pa.**
Jonas Miliunas, 634 W. Mahanoy St.
4 **Girardville, Pa.**
Jurgis Želvis, 201 E. Ogden St.
5 **Baltimore, Md.**
Mrs. M. Batruškienė, 748 W. Lexington St.
6 **Silver Creek, Pa.**
J. Klimaitis, P. O. Box 236.
7 **So. Boston, Mass.**
S. Jokubauskas, 366 Broadway.
8 **Kulpmont, Pa.**
V. Dzemidavičius, 50 N. 10th St.
9 **Cambridge, Mass.**
V. Visminas, 877 Cambridge St.
10 **New Haven, Conn.**
V. Alksninis, 106 View St.
11 **Waterbury, Conn.**
J. K. Urbanavičius, 820 Bank St.
12 **Lawrence, Mass.**
J. D. Sekys, 101 Oak St.
13 **Westfield, Mass.**
Just. Zalba, 3 St. Pane St.
14 **Frackville, Pa.**
K. Makauskas, 309 Line St.
15 **Bridgeport, Conn.**
R. Tamulevičius, 386 Gregory St.
16 **Worcester, Mass.**
B. M. Olšauskas, 22 Clarkson St.
17 **Grand Papids, Mich.**
Leon. Brakšis, 1409 Broadway.
18 **Cleveland, Ohio.**
Rap. Kruopis, 8021 Simon Ave.
19 **Newark, N. J.**
M. Dvareckas, 315 Walnut St.
20 **Haverhill, Mass.**
S. Zavadskas, 14 Silver St.
21 **Rochester, N. Y.**
P. Petronis, 257 Berlin St.
23 **Maspeth, L. I. N. Y.**
J. J. Barnatavjčius, 153 Perry Ave.
24 **Montello, Mass.**
H. Staupas, 70 Albert St.
25 **Chicago, Ill.**
A. L. Lukas, 3315 Halsted St.
26 **Portsmouth, N. H.**
Jonas Peckus, 129 Bartlett St.
27 **Pittston, Pa.**
A. Galinskas, 123 N. Mains St.
29 **Detroit, Mich.**
P. Račkauskas, 412 Easton Ave.
30 **New York, N. Y.**
A. B. Strimaitis 307 W. 30th St.
31 **Rockford, Ill.**
V. Grajauskas, 520 Island Ave.
32 **New Britain, Conn.**
Miss. J. Kazlauskiutė, 262 Fairview St.
33 **Norwood, Mass.**
J. Pašakarnis, 1100 Washington St.
34 **Dayton, Ohio.**
Jeron. Urbonas, 536 Michigan Av.
35 **Racine, Wis.**
M. Kasparaitis, 1204 Bluff Ave.
36 **Pittsburgh, Pa.**
J. Virbickas, 149 Moultrie St.
37 **Long Island City, N. Y.**
A. Repečka, 283 Jackson Ave.
40 **West Lynn, Mass.**
Petras Bolys, 6 River St.
45 **Cliffside, N. J.**
J. Karsokas, P. O. Box 236.
46 **Hartford, Conn.**
T. Valkevičius, 56 S. Prospect St.
47 **Tamaqua, Pa.**
P. Buškevičius, 503 Willing St.
49 **Lowell, Mass.**
S. J. Saulėnas, 214 Charles St.
50 **Canton, Mass.**
M. Antanavičius, 34 Rockland St.
51 **Nashua, N. H.**
A. Trainavičius, 33 High St.
52 **Gardner, Mass.**
Fab. Tauginas, 101 Baker St.
54 **Lewsiston, Me.**
J. N. Čereškevičia, P. O. Box 197.
55 **Wilkes Barre, Pa.**
J. Mickevičius, 7 Harkins Lane.
57 **Naugatuck, Conn.**
Fel. Vilkas, 562 High St.
59 **Thompsonville, Conn.**
Ant. Bražinskas, 6 Whitworth St.
60 **Ansonia, Conn.**
A. F. Gudžiunas, 95 Liberty St.
63 **Perth Amboy, N. J.**
J. Barčauskas, 682 Elizabeth St.
64 **Binghamton, N. Y.**
V. K. Kerševičius, 266 Clinton St.
65 **Scranton, Pa.**
Mrs. K. A. Garmus, 1419 N. Main Ave.
66 **Mount Carmel, Pa.**
A. V. Ambrose, 209 S. Oak St.
67 **Amsterdam, N. Y.**
Ad. Petryla, 18 Swan St.
68 **Providence, R. I.**
Ant. Andriulionis, 74 Camden Ave.
69 **Kingston, Pa.**
S. Tamulevičius, 11 W. Grove. St.
70 **New York, N. Y.**
J. Strimaitis, 294 Eight Ave.
71 **Torrington, Conn.**
Vinc. Raguckas, 189 Culvert St.

LIETUVIAMS GERIAUSIA APSIMOKA GARSINTIS SAVO PRAMONES MUSŲ LAIKRAŠTYJE.

MUSŲ NEDATEKLIAI.

(Pradžia "Sandaros" No. 17.)

Tą pavyzdį imu tik del to, kad parodžius, kiek bereikalingos bėdos žmonėms reikia pernešti. Apart to dar prisiplaka prie nesukalbančių keliauninikų visoki vežėjai - apgavikai išlupa veltui daug pinigų.

Pirmiaus, kuomet Lietuva buvo pavergta ir neturėjo savo atstovų - užtarėjų svetimose šalyse, tai kiekvienas lietuvis keliauninkas buvo priverstas atsiduot svetimų rankas ant Dievo valios, bet dabar panašus dalykai neturėtų atsikartoti. Jei žmonės jaučias turį valdžią, jei užlaiko tą valdžią savo duoklėmis ir aukomis, tai ji iš savo pusės turi duot žmonėms suprasti ir atjausti savo globojimą.

Buvo daugel atsitikimų, kad žmonės atvykę stotin likdavo suvadžioti per lenkų agentus. Jie sakydavo eikite prie mus biuro, o mes jus kuogeriausiai aprupinsim ir atprovisim į Lietuvą. Lenkų žiulikai agentai visaip įkalbinėdavo žmonėms: sakydavo, kad girdi jus neturit nieko, kas jus aprupintų, vien už tai kad Lietuvos valdžios kaipo tokios dar nėra ir nebus. Yra girdi tiktai "lenkiška Lietuva" ir reikia viską daryt išvien su lenkais.

Žmonėms nors ir butų gerai, bėdoje turėt sukalbantį vadą, bet kad jiems reikia kreipties prie Lietuvos atstovybės del vizavimo lietuviškų pasportų, ir kad toks lenkų agentų pasakojimas juose sukeldavo neapykantą, tai jie ir nepasiduodavo suvadžiojimams. Ambasadoms aprupinimas atsakantis žmonių nelėšuotų nei kiek daugiau. Kuomet lietuvių keliauja iš Suvienytų Vanstijų jie iš anksto užsisako laivakortes ir pasirupina užvizuoti pasportus: Lietuvos ambasadai Amerike liktų tik tai sužinot laivo vardas ir dieną išplaukimo. Sužinojus jį tuo gali nors už savaitės laiko prieš išplaukimą laivo rašyt laiškus į Europines Lietuvos ambasadas, laiškai vis paspės ateit pirmaiu pasažierių. Europinės Lietuvos ambasados stengsis ant vietos sužinot apie pribuvimą laivo į prieplauką. Sužinojusios gali ant paskirtos valandos pasiųsti ant stoties žmogų pasitikti keliauninkus.

Kaip pažint ambasados žmogų ant stoties, tai tam yra reikalingas painformavimas keliauninkų iš kalno. Tą turėtų atlikti Amerikos liet. ambasada. Aš patarčia keliauninkų vadą aprupinti speciališku ženklu pavidale Lietuvos vėliavos, kurią jau kiekvienas lietuvis pažįsta.

Iš kito žvilgsnio geras aprupinimas keliau ninkų padaryt ant jų gerą įspudį, kurį jie pasivež Lietuvon. Jie įpras mylėt savo valdžią. Jie pasijus turį laisvę realybėje kurios matys apsireiškiant ne tik Lietuvoje, bet ir svetur. Lietuvos liaudis buvo pavergta svetimtaučiais per daugel amžių, ji pastaraisiais laikais labai daug prisiklausė saldžių žodelių apie gerumą ir brangumą laisvės - neprigulmybės. Taigi dabar ir yra reikalas realizuot tuos žodžius viešai gyveniman.

Mes žinom, kad liaudis išauklėta laisvoj šalyj, neikuomet nesiduos save pavergti, nors jai reikėtų atsiskirt su viskuom kas tik yra brangiausia ant pasaulio. Mes norim kad Lietuvos liaudis kovotų už laisvę uoliai dabar ir kad ateityje ji butų atsidavus dar uolesniam kovojimui, tai dabar ir yra dižiausias reikalas įskiepyt tą laisvę į lietuvių širdis taip, kad neliktų nei mažiausio krislelio senovės pavergimo dvasios. Tuomet Lietuva mokės

kaip atremt savo jautria ir tvirta krutine visokius pavergėjus.

Laike didžiausio krizio musų gyvenime, t. y. šioje pasaulinėje karėje ir jai užsibaigus, Lietuva kreipėsi melsdama pagelbos kaip į lietuvius Lietuvoje taip ir į lietuvius gyvenančius užrubežyje. Skaitlingiausios lietuvių kolonijos randasi Suvienytose Valstijose po priedanga "žvaigždžių ir dryžių". Tai žvaigždžių - dryžių vėliavai lietuviai buvo ištikimi. Jie ėjo kariauti po ta vėliava su tuom laik galingu priešu. Jie veik visi kaip ir aš iš liuoso noro apsirėdę į Dėdės Samo mundarą tikėjosi kariauti ant žut-but už apgynimą laisvės savo naujos tėvynės ir paliuosavimą pavergtų šalių, tarp kurių radosi ir Lietuva. Amerikos lietuviai atliko savo užduotį, nes ne viens iš jų padėjo savo galvą; jei katram ir neprisėjo paaukaut gyvastis, tai tas atidavė savo auką laisvei didelių vargų ir darbų tranšėse. Tos visos lietuvių aukos buvo lengvai aukaujamos, žadinant save vilčia, kad tas atneš didelę naudą lietuviams abelnai kaip Lietuvoje taip ir išeivijoje. Kovodami mes tikėjomės, kad po karei Lietuva bus laisva ir kad jos dvasiniam ir materialiniam sutvirtinimui prisidės ne tik Amerikos lietuviai, bet ir patys amerikonai atmenant lietuvių pasiaukavimą. Amerikos lietuviai atsiliepė ant Lietuvos šauksmo gausiomis aukomis. Amerikos lietuviai irgi įvairiais budais prisidėjo prie Lietuvos šelpimo. Amerikonų šelpimas daugiausia ėjo iš Raudonojo Kryžiaus ir privatinių įstaigų. Bet mes turėjome viltį ant didesnių, amerikonų aukų taip pat kaip ir ant ankstybo oficialio paskelbimo Lietuvos neprigulmybės. Jei tame mes biskutį apsivylėme, tai gal mus pačių kaltė: — Musų partijinėse peštynėse laike taip svarbaus momento mus energija liko išaikvota veltui, kuri, (energija) turėjo but visoj pilnybėj, atkreipta į Washingtono baltąjį namą, daug pirmiaus. Tokiu budu amerikonai butų aiškiai pamatę ir supratę musų reikalus pilnoje šviesoje. Aš tikiu, kad jei mes ateitije sugebėsime parodyt Suvienytoms Valstijoms aiškiai Lietuvos reikalų teisingą ir tikrą stovį, tai jos niekuomet neatmes musų prašymo.

Amerikonai turi suprast Lietuvos padėjimą jei jie ims atydon padėjimą Belgijos. Belgija nei per pusę tiek nenukentėjo kiek Lietuva. Per Belgiją perėjo tik viena vokiečių armija ir tik vieną kartą. Per Lietuvą perėjo 2 didžiausios armijos ir 2 kart. Pirma buvo rusų armija darydama ofensyvą prieš vokiečius. Tame laike Lietuva buvo arena mušių. Kita vokiečių armija, sumušdama rusus po Alleišteinu ir atstumdama juos atgal per visą Lietuvą. O kiek dar buvo antralaipsninių stumdymusi, tai negalima nei suskaitliuot. Jei vokiečiai, kaip yra visiems žinoma elgėsi Belgijoje žiauriai, tai Lietuvoje jie nė kiek ne maloniau apsėjo.

Su amnestija Belgija užbaigė savo vargo dienas. Lietuva priešingai turėjo kautis su vokiečių plėšikų buriais per ilgą laiką. Tuos išgrudus laukan rusai ir lenkai pradėjo siaust po Lietuvą, kurie dar ir dabar tebeslėgia dideles jos dalis. Taip, kad Lietuvos karės baisybės dar neužsibaigė.

Lietuviai skaudžiai atjaučia vargingą padėjimą tėvynės, humanitariško principo laikantis, turi ją atjausti ir visas pasaulis; o ypatingai Suvienytos Valstijos, nes jos yra musų antra tėvynė ir kaipo tokia turi but musų užtarėja.

Dabar kuomet Lietuva ima diena už dienos eit tvirtin ji jau netik reikalauja musų aukų: Ji šiandien eidama visasvietinių valstijų keliu prašo nuo Amerikos lietuvių tik paskolos. Tokios paskolos reikalingumą turi suprasti kas neužmiršo Lietuvos per gyventų karės metų, dienų. Nėra jokios abejonės gavime Lietuvai reikalingos paskolos nuo Amerikos lietuvių, nes jie visuomet ir visuom kuom gelbėjo savo tėvynę.

Paskolos rinkimams užsibaigus Amerikos lietuvių interesai Lietuvoje dar daugiau padidės: Kiekvienas iš jų žinos, kad ta paskola pagamintų 2 daiktų: Viena kad ji duotų tą gerą Lietuvai ant ko ji buvo surinkto, antra, kad žmogaus nuošimtis už jo paskolintus pinigus ir kad pati suma jam grįžtų taip kaip yra sulygta. Tas prives Amerikos lietuvius nors toli gyvenančius nuo tėvynės prie gyvo užsiemimo jos reikalais. Jie žinos, kad gerovė Lietuvos yra surišta ankštais ryšiais su jų pačių gerove, o blogas su jų blogu.

Aš vadovaudamasis tuom, kas augščiau pasakyta daryčia štai kokį išvedimą arba įnešimą:—

I. Kad Lietuvos valdžia užkviestų visas Amerikos lietuvių kolonijas išrinkti nuo paskirto skaitliaus žmonių po delegatą, bei delegatus ir pasiųst juos į Lietuvą prie Lietuvos Valstijinio Buto.

II. Kad Amerikos lietuviai sudarytų ant vietos taip vadinamą Veikiamąjį Komitetą, kurio pareiga supažindint kaip pačius lietuvius taip ir Amerikonus su Lietuvos reikalais ir jos tikru dalykų stoviu.

Pirmą įnešimą motivuosiu šiaip:—

A. Priderystė.

1. Jei Lietuva reikalavo ir gavo aukas ir paskolą iš lietuvių gyvenančių užrubežiuose, tai jos morališka priedermė daleis, kad tie žmonės galėtų ir rupintis dalykais, kurie rišasi tiesioginiai bei netiesioginiai su jų interesais, neuždedant ant jų gal daugumai neįkunyjamų išlygų grįžimo Lietuvon.

Pats grįžimas Lietuvon turi 2 pusi: vieną visiems tiems, kurie sugrįžę gali daug kuom prisidėti prie Lietuvos gerovės ir rast patys sau geresnes sąlygas gyvenimo.

Antra bloga tiems, kurie turi išdirbę geras gyvenimo sąlygas Amerikoje per biznį, bei kitokiu budu, taip, kad važiuojant Lietuvon jiems priseitų suardyt tą kas pabudavot ėmė kelis desėtkus metų. Tokiems butų ypatiška skriauda; o Lietuvai ir-gi nebutų didelė nauda. Nauda tik tokia, kad jie parvežtų sutaupintą kapitalą, bet tas kapitalas, neturėdamas ilgmetiniai išdirbtos dirvos negalėtų daryt taip geros apyvartos. Apart to tokis žmogus gali prisidėt prie Lietuvos gerovės ir Amerikoje gyvendamas. Jis ten sparčiau augindamas kapitalą, jį gali persiųsti turėdamas gerus ir artymus ryšius su Lietuva, į Lietuvos kurią nors komercijinę įstaigą. Pavyzdžių mes turime pilną pasaulį. Juk nėra nė vienos valstijos, kuri apseitų be svetimų kapitalų, ar tai formoje paskolos ar tai įdėjimų į pramonę. Dabartinė Lietuvai Amer. lietuvių paskola yra lengviausia suprantamas pavyzdys.

2. Veikimas Amerikos lietuvių atstovų Lietuvos Valstijiniame Bute paliktų kaip-ir nuolat tekančiu šaltiniu gyvų žinių užrubežyje gyvenantiems lietuviams. Jie ir gultų ir keltų, o vis apie Lietuvą mąstytų. Tas juos taip suartintų dvasiškais ryšiais su tėvyne, kad ne tik ką patys stengtusi gerais lietuviais, bet ir savo šeimyną išauklėtų tokioje pat dvasioje. Daugelis iš jų stengtusi, kad jei patys negal tuo grįžti Lietuvon, tai nors savo vaikus leistų į Lietuvą mokytis. Mes iš daugelio žvilgsnių vadinam Suvienytas Valstijas grabu augančios lietuvių jaunuomenės. Tas yra neužginčijamas faktas dabar... Bet jeigu Lietuvos valdžia įkunytų proponuojamas reformas, tai tas faktas butų kitaip suprantamas. Tuom kart Amerikos lietuviai, kad ir nekurie iš jų pasiliktų Amerikos piliečiai ant visada, bet jie butų amerikonais lietuvių kilmės ir kaipo tokiais pati Amerika turėtų didžiuotis.

B. Nauda.

1. Amerikos lietuvių atstovai ineštų į Lietuvos Valstijinį Butą daug naujų ir pamokinančių dalykų iš kurių, butų galima šįtą paimt Lietuvos ekonominiui vystymuisi.

Reikia suprasti, kad Amerikos industrija stovi prišakyje visų kitų valstijų. Žmonės gyvendami per ilgą laiką ten turi gėrą progą susipažint su kitokia technika su skubria vertelgyste ir su parankiu budu pritaikymo kas kart geresnių įrankių prie kasdieninio gyvenimo reikalų.

Juk ir Japonija nebutų į 30 metų pasiekus Europinę civilizaciją ir stojus į eiles pirmaklesinių valstijų jei japoniečiai nepragyventų po keletą metų užrubežiuose, kur jie persiėmę tenykščiais budais kaip industrijinio taip socialio surėdymo neįvestų naujus principus savo tėvynės gyveniman.

2. Amerikos lietuvių atstovai turėdami geras žinias apie dalykus Amerike ir Lietuvoje galėtų sudaryt traktacijas tarp Amerikos ir Lietuvos komercijos ant labai gerų pastarajai išlygų. Gal kas pasakys, kad tam dalykui yra artimesnių valstijų, tas reikštų, kad valstijos gali vest prekybą tik kaipir iš kalno pasiskyrusios. Ant praktikos taip nėra. Kiekviena valstija prekiauja kuoplačiausiai; juo ji turi geresnę progą plačiau išplest savo komerciją tuom yra jai geriau. Mes turime neužmiršti fakto, kad Suvienytos Valstijos savo žemės dirbimo įrankiais aprupydavo veik kuone visą Europą. O kiek atsiras Amerike naujų reikalų ir naujų budų komercijai, tai tik ateitis parodys.

3. Lietuva turėdama sunkią pradžią subudavojime tvirto valstijinio gyvenimo ras moralę pagelbą savo upui, žinodama, kad skaitlingos Amerikos lietuvių kolonijos ima akyvų dalyvumą tame ir kad bėdoje visuomet ten ras pagelbą. Ir senovės Graikija nebutų buvus taip tvirta jei jos kolonijos nebut suteikusios didelės pagelbos.

Gal šita paskola dar nebus paskutinė. Priseis, beabejo, vėliaus vėl kreipties prie Amerikos lietuvių. Europa negreit pasikels iš karės griuvėsių. Iš Europinių valstijų nei iš vienos nei iš kitos nėra vilties gaut paskolos ant lengvų išlygų: jos juk pačios paskendusios skolose.

II. Amerikos lietuvių veikiamasis Komitetas butų reikalingas viduriniui Amerikos lietuvių tvarkymuisi. Jei tas viskas įsikunytų jo priedermė butų išdirbti kuolengviausis budas rinkimo atstovų į Lietuvos Valstijinį Butą. Jis turėtų rupintis paga minimu teisingų žinių Lietuvai iš Suvienytų Valstijų politikos. Jis turėtų but kaipo vienijantis centras Amerikos lietuvių socialio gyvenimo.

Užmetimai tokiam įkunyjimui gali but tik iš Suv. Valstijų pusės. Nes jau seniai yra žinoma, kad jos nori turėt savo pinigus pas save, — ir ant visokių išvažiojimų žiuri su neprielankia akia. Kitaip ir negali but. Lietuva daugiaus laimės, kuomet ji gaus didesnę paramą iš Amerikos kaip pinigais taip ir žmonėmis. Tai kodel dėlei to gero nepasistengti įkunyti viską, kas tik rišasi su juom.

Viso to darant konkliuziją reikia pripažinti, kad gero butų daug, nepraktiškumai koki aikštėn iškiltų, palyginant su geru, pasirodytų gana menkais. Mes žinom, kad kiekviena pradžia yra iš pradžių sunki; ir gerai neįsigilinus rodosi kebli, bet reikia dirbt, o ant svieto yra daug galima, kas iš pradžių rodosi negalimu.

Dr. F. Puskunigis.

Paryžius IV-I-20.

Atydos, Atydos!

Pesistatykite Sau:

Jei norite Dailės Literatišką puikiausį veikalą įsigyti, tai šiandien turi progą tą padaryti ir ne biskį negaišuojant siųsk $1.50 ir gausi dailiausią knygą, **"Svetimoje Padangėje Pasaulio Verpetuose"**, iš kurios kiekvienas lietuvis, — išmoksite saldžiai nusijuokti, gailiai nusiverkti, padejuoti, pasvajoti ir budriai nusidžiaugti...

Nes, to knyga yr' visiems:
Kaip turtuoliams, taip biedniems;
Del jaunuolių ir senų,
Del mergelių ir panų —
Džiaugsmą, vergsmą, juoką ras;
Skaitantys ją daug supras!...

Lig šiol, taip gražaus veikalo amerikiečiai lietuviai neturėjome, todel privalumas kožnam ją įsigyti.

O kad lėšas išleidimui tų raštų neapsakomą, didelės, to dėlei nedaug knygų tespausdiename, reiškia pasiskubinantieji su užsakimais gausite tą veikalą; gi, pavėlavusieji ir už didesnius pinigus nenupirksite, nes pritruksime tuojaus ir tas nusiduos teisingai...

Indomaujantieji ir permatanti dalyką, — nepraleiskite progos!

Siųskite užsakimus tuojaus. Kreipkitės: "D. L. D." pirmn. vardu:

A. J. JOKUBAITIS,

492 East Broadway, So. Boston, Mass.

GERB. M. PETRAUSKO

Visi vėliausi muzikališki veikalai, dabar yra gaunami "Sandaros" knygyne.

1. **Lietuviškos Dainos,** II. sąsiuvinis. Miršriems balsams (kvartetams, arba chorams). Telpa 7 liaudies dainos. Kaina .. ..30c.
2. **Lietuviškos Dainos,** III. sąsiuvinis. Mišriems balsams (kvartetams arba chorams). Antra laida. Telpa 6 įvairios dainos. Kaina 25c.
3. **Lietuviškos Dainos,** V. sąsiuvinis. Dviems balsams. Čia telpa viso 34 dainos (skyriamos mokykloms). Kaina ..... 50c.
4. **Girių Karalius.** Vieno veiksmo fantastiška opera. Lietuvių ir Anglų kalbose. 78 pusl. .....$3.00.
5. **Eglė** — "Žalčių Karalienė". Žalčio ir Gulbė — dievaičio duetas. Lietuvių ir Anglų kalbose. Kaina .... 75c.
6. **Birutė** — "Dievaičiai dievuliai", Birutės aria, sopranui. Lietuvių ir Anglų kalbose. Kaina .... 30c.
7. **Aras.** Kvartetas: Sopranui, Altui, Tenorui ir Bassui..... 35c.
8. **Kanklės.** Iš 1918-1919 metų kompletas (12 numerių). Kaina .$2.00.
9. **Kanklės.** Dvylika leidynių, trečių — 1919 metų. Kaina .... $1.50.
10. **Kregždelė.** Žodžiai V. Kapso. Duetas Lietuvių ir Anglų kalbose. Kaina ....30c.
11. **Vestuvės.** — "Papuskie Vėjali". Jaunosios Aria, Sopranui arba Mezo - Sopranui. Lietuvių ir Anglų kalbose. Kaina ..... 35c.
12. **Mažas Muzikos Žodynėlis.** Tankiausiai vartojamų žodžių paaiškinimai Anglų ir Lietuvių kalbose. 32 pusl. Kaina .....25c.

Užsisakant knygas, kartu reikia ir pinigus prisiųsti sekančiu adresu:

"SANDARA",
366 Broadway, S. Boston 27, Mass.

KONSERVATORIJA.

Lietuvių Muzikos Konsevatorijon gali įstot kiekvienas, kurs tik nori apsipažint su gaidomis, pasimokyt dainuot, teorijos, muzikos, smuikos, ir kitų istrumentų. Už dainavimą ar kompoziciją — 10 lekcijų — 15 dol. Už smuiką, pianą ir kitus instrumentus — 10 lekcijų — 13 dol. Lekcijos paprastai pusvalandinės; gali gaut kiekvienas vieną, dvį ar trįs lekcijas sąvaitėje, pagal sutarmės.

M. PETRAUSKAS
Direktorius
769 Broadway, S. Bostin, Mass.

DR. J. JONIKAITIS
Chirurgas ir Gydytojas
495 E. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.
Tel. S. B. 1771.

Valandos:
Nuo 9 iki 11-tos iš ryto
Nuo 1 iki 3 po pietų
Nuo 7 iki 9 vakare.

Dr. M. V. Casper
(KASPERAVIČIUS)
— LIETUVIS DENTISTAS —
Priėmimo valandos:
nuo 9:30 iki 12 dieną,
nuo 1 iki 5 po pietų ir
nuo 6:30 iki 9 val. vakaro.
nedėldieniais nuo 1 iki 3 p. p
425 BROADWAY
So. Boston, Mass.
Tel. S. B. 27.

Tel. Cambridge 296-J.

Lietuviška Išdirbystė Blaivių Gėrimų

CAMBRIDGE BOTTLING CO.

31 Fifth St., E. Cambridge.

Mes išdirbame visokius skanius - saldžius gėrimus: "Tonicks". Gėrimus ir "Ice Cream'ą", pristatome į vietą. Todel lietuviai kviečiami prie savųjų kreipties. Mes Jusų užsakymus išpildysime.

Jonas Malinauskas, Savin.

Didžiausias Knygynas
J. B. Aglinsko, Chicago

Užlaikau Knygų Krautuvę, parduodu įvairaus turinio knygas, kaip tais: belletristika, ekonomiją, sociologiją, politika, gamtos ir kiti mokslai. Hygiena, istorija, etnologija, biografija, kalbamoksliai, poezija ir teatrams knygos. Taipgi priimu paskelbimus, užrašau laikraščius ir pavieniais parduodu sekančius: "Naujienas", "Keleivį", "Kardą", "Dilgėles," "Sandarą," "Amerikos Lietuvį", "Dirvą" ir "Lietuvą." Prisiųsdami už 6 c. krasaženkliu reikalaukite katalogo.

Adresuojant:

DARBO ŽMONIŲ KNYGYNAS,

3238 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Lietuviu aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem st., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių šaknių lietuviškų.

Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tais: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptingų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sučėdysite pinigus ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausiu daktarus per telefoną visai uždyka.

H. CABITT,

100 SALEM ST., BOSTON, MASS.

LIETUVIŠKOS ATVIRUTĖS

"SANDAROS" Knygyne randasi pardavimui sekančios tikrai lietuviškos atvirutės:

1. Lietuvos Ukininko Grinčia,
2. Lietuvos Ukininko Namas.
3. Lietuvos Ukin. Vaizdelis.
4. Vilniaus reginys žiurint nuo Vilijos,
5. Vilniaus Katedros Bažnyčia,
6. Petro Rimšos "Artojas",
7. Šiaulių miesto rinka,
8. Vasarinis Vilniaus Teatras,
9. Petro Rimšos "Močiutė",
10. Trakų pilies griuvėsiai,
11. Gedimino pilies griuvėsiai,
12. Gedimino kalno vaizdelis,
13. Trakų Ežeras ir pilis.
14. Sodžiaus vaizdelis "svečių belaukiant,
15. Šv. Oonos Bažnyčia Vilniuje,
16. Dr. V. Kudirka Lietuvių Rašytojas,
17. Lietuvaitės, gražus vaizdelis.

Kaina — 2 už 5 centus, 12 iž 25c. Į kitus miestus siunčiat paštamažiau 4 nesiunčiam. Perkupčiam leidžiam gerą nuošimtį. Pasiskubinkite pakol išbaigsime. Užsisakant ir pinigus siunčiant, adresuokite:

"SANDARA" BOOK DEPT.

366 W. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

Tel. So. Boston 270.

DR. JOHN MacDONNELL, M. D.

Galima susikalbėti ir lietuviškai

Ofiso valandos:
Rytais iki 9 val.
Po pietų 1 iki 3
Vakarais 6 iki 9.
536 Broadway, So. Boston.

Bell Phone Dickinson 3995 M.

Dr. Ignotas Stankus

1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.

Lietuvis Daktaras ir Chirurgas.

Ofiso Valandos;
Nuo 9 rito iki 5 po pietu
Vakarais, Ketverge nuo 6 iki 9 P. M.
Nedeliomis iki 4 po piėtu.

GREITA PAGELBA

Silpnybės, paeinančios nuo persidirbimo, pailsimo, sąnariu ir raumenu sustingimo, skausmu strėnose, yra greitai prašalinamos, vartojant

PAIN-EXPELLERI
"Draugą Reikale"

Šeimynos, kurios kartą dažinojo jo veikiančią jiegą, daugiaus be jo neapsieina. Yra tik vienas **Pain-Expelleris** ir del jusu apsaugojimo, jis yra paženklintas musu vaizbaženkliu

⚓ ANCHOR (Ikaras) ⚓

Jeigu ant pokelio nėra vaizbaženklio ikaro, tai jis nėra tikras ir jus tokio neimkite. Visose aptiekose po 35c. ir 70c. Taipgi galima gauti pas išdirbėjus:

F. AD. RICHTER & CO., 326-330 Broadway, New York

Vietos žinios.

N. L. D. Komiteto Prakalbos.

Nuteriotos Lietuvos Draugų Komitetas per savo nenuilstantį triusą Lietuvos labui, pas vietos lietuvius tapo populiaris ir žmonių rėmimas kaip moraliai, taip ir materialiai. Pavyzdžiui, pereitą nedėldienį, Lietuvių svetainėje, buvo NLD. Komiteto prakalbos; nors jos visai nebuvo išgarsintos, tik subatos vakare apreikšta per p. Ivaškevičių, L. svetainėje, aukų rinkėjams, kad nedėlioj po pietų bus prakalbos ir bus pilietis J. Vileišis iš New Yorko, minėtame laike, Lietuvių svet. prisirinko pilnutė žmonių pasiklausyti prakalbų.

Prakalbos tęsėsi nuo 3 iki 6 v. Kalbėjo adv. Bagočius, J. Vileišis, A. Ivaškevičius, ir Venys, aiškino pasekmes "Tag Day". Paskui vienas žydas išrodydamas vertumą Lietuvos Bonų, pats vieną pasipirko ir kitus ragino pirkti. Taipgi airis vietinis kun. Tume,, kalbėjo, kad kaip pavasarį visa gamta atgyja, taip ir Lietuvių tauta iš po sunkios, šaltos žiemos, ir nori laisvai gyventi, ir tos laisvės niekas jau negali atimti.

Partraukose buvo rinkta aukos nuo tų, kurie neprisidėjo prie "Tag Day" rinkimų gatvėse. Pageidaujama komiteto, kad kožnas tos dienos uždarbį paaukautų del Lietuvos našlaičių. Svetainėje likos surinkta tam tikslui $180.00. Taipgi buvo pardavinėjami L. Bonai, kurių išparduota likos virš dviejų tukstančių doliarių.

Lietuvių Diena, Gegužio 8 d. "Tag Day" Pasekmės.

Sulyginus su tuo, kiek rengtasi ir energijos išeikvota gerų lietuvių, kad minėta diena butų pasekminga, tai pasekmės yra menkos. Todėl galima pasidėkuoti tiems"Katalikų Vienybės" šulams, kurie visas pastangas dėjo pakenkimui šio kilto ir bendro darbo. Rinkėjų buvo vos 170 asmenų, dauguma vyrų ir kelios dešintys moterų ir merginų. Tokiam mieste 170 rinkėjų, tai labai maža. Kita kliutis tai gamtos nemalonumas, kad prastas oras buvo: lytus geriausiu laiku lijo.

Lietuviškoji "Tag Day."

Pasekmės buvusios pereitoj subatoje lietuvių "Tag Day" da nėra pilnai žinomos, nes iki šiol atskaitos nesuvestos. Žydai, kurie to yra pasiėmę apie 100 dežučių da jų nesugrąžino ir t. t. Galutinos atskaitos ir rinkėjų vardai tilps sekančiame numeryje.

Symfonijos Koncertas.

Symfonijos koncertas po vadovyste komp. Miko Petrausko yra vykdomas tikrenybėn Lietuvių Siuvėjų Unijos 12 gegužės, Municipal Building svetainėje.

Bus išpildyta veikalai: "Eugenij Onegin" — Čaikovskio; "Faustas" — Gaunod; Hymnas Saulei iš "Aukso Gaidys" — Rymsky Korsakov; "Velnias Išradėjas" — M. Petrausko; "Birutė" — M. Petrausko; "Darbininkų Maršas" ir "Jungkimės" iš "Pirmosios Gegužės" — M. Petrausko; Kvartetas (styginis) — Čaikovskio ir kvintetas (styginis) — M. Petrausko ir kiti kompozitoriaus veikalai.

Orkestra iš 26 ypatų. Solistai: Putvinskaitė, Šarkaitė, Skrickis, Varaitis, Bačiulis, Steponkus ir "Gabijos' Choras.

Kivirčiai.

Tik įžengiau į sklepą ant mass-mitingo 6 gegužės,ketverge, bažnytinėje svetainėje, išgirdau nuo Kneižio: "Sokas, Venys ir Varaitis laisvamanių pusę remia; jie negali skaitytis katalikais, tik katalikų vardą nešioja ir teršia katalikus. Čia yra kas nors naujo, pamatysime po rinkimų "Tag Day",kad jie nenori skaitytis su mumis ir t. t... Mųs krikščionių demokratų daugiaus, mes stengsimės nusikratyti nuo jų".

Buvo duota balsams vieta. Man paklausus: Delko šmeižiama per "Darbininką" visi aukautojai, kurie ėmė paliudyjimus, ir bolševikais išvadinti. Ar gali metrikus pristatyt? Ar tai nešmeižimas "be galvių"; "vilkai avies kailyje" vien del-to, kad mes kviečiame prisidėti prie tautiško darbo rinkime aukų našlaičiams. Del ko savo teisybės bijote ir rašotė slaptyvardžiais, o ne su tikromis pavardėmis? Nedarykite, kaip užsislėpę tankumynuose žmogžudžiai, kurie svaido praeivius su akmenais per galvas, kaipo daro: Ten buvęs, Dulkė, Reporteris ir t. t. Ar galima pagirt tokį kataliką? Jog Kristus mokino, sakydamas: "Palaiminti ramybę daranti, nes jie bus vadinti sunumis Dievo". O jus purvais, tai yra šmeižtų žodžiais drabstote ant tų, kurie eina prie laisvosios demokratiškos respublikos.

Sidabravietis Kneižiukas, mus vadina laisvamaniais, tai yra manančiais apie laisvę, reiškia p. Kneižis eina prieš laisvę.

"Darbininko" vedėjai pritaria Volungiui, kurs beveik verkdamas prirašo po 3-4 skiltis prieš"laisvą" spaudą. Jie nori, kad butų cenzuruota. Jie nori, kad įsikurtų caro žandarmerijos, ponų vergijos ir inkvizicijos. Jie trokšta, kad kardinolai ant Lietuvos sosto užliptų. Jiems nerupi, kas labiau numano apie arklą ir dalgį, ar kardinolas, ar pamokintas demokratas? Kuris labiau užjaučia ir gali pagerint ukininko reikalus, tas jiems neapeina.

Toliaus, tie neva darbininkų užtarėjai nepriima nuo savo rėmėjų korespondencijų ir priėmę iškraipo ir ant pajuokos pastato ir tempia ant savo kurpalio.

Delko "D-ke" pulk. N. Čaikovskio, ruso, atsišaukimas rado vietą "Dar-ke" o Lawrence streikieriai negavo vietos? Tur but del to, kad Čaikovskis turi prie Panevėžio miesto vadinamą "farmą". Jis rankas iškėlęs šaukia nuo pasaulio galiunų: "Gelbėkit! laisvė atima žemės plotus su visais gyventojais"! So. Bostono "D-kas" pasigailėjo ir jo šauksmą patalpino net dviejuose numeriuose. Tai regime, kokią pusę jie palaiko.

Ant galo, delko Kneižis melavo, sakydamas: "Jusų, broliai ir seserys, močiutė šaukia iš duobės su ištiestomis sudžiuvusiomis rankomis pagelbos iš Amerikos, ar ne pasigailėsite, argi busite užketėjusios širdies, argi neduosite tautos fondui 50-100 dol., kur bus Vilniaus archive užrašyta, jog buvai rėmėjas? Klojome po 50-100 dol. del sudžiuvusių rankų saviems, o tuo tarpu iš Amerikos nei vienas centas neįpuolė į duobę pas mus sudžiuvusią močiutę. Delko su pamelavimu, išplėšti per Tautos Fondą, pinigai suvartota sauvališkai, be valdžios pritarimo, Šveicarijos moksleiviams? Šia jusų žodžiai, jus patys pripažįstate, jog Lietuvos valdžia nepritaria: N. 88-1919 m. Liepos 30 d.: Tai dabartinės Lietuvos valdžia pasirodė, kuoesatni — atsisakė paramą teikti minėtiems jaunikaičiams del to, kad jie yra katalikai!" Toliaus: "Panašiai galėtų veikti Tautos Fondas. Iš jo jau šiek tiek kliuvo moksleiviams." Dar toliaus: "Be jokio apsisunkinimo Amerikos lietuviai katalikai galėtų teikti paramą keletui desėtkų gabių jaunikaičių, besimokinančių Šveicarijoje ir kitų vastybių universitetuose."

Tai matote, jie patys prisipažįsta, jog valdžia 1919 m. Liepos m. nepritarė, kad užsnieniuose butų eikvojama musų pinigai, surinkti Tautos Fondo. Lietuvos valdžia permatė, jog prieš ją stovėjo didi priešai bolševikai, kolčakininkai ir bermontininkai, su kuriais turėjo kautis. Valdžia permatė, jog reikės daug pinigų, ginklams, todel ir nepritarė. Valdžia žinojo, jog reik pirma atstatyti Nepriklausomą Lietuva, o paskui steigti mokyklos, šviestis ir t. t. Jie, neklausę Lietuvos valdžias pritarimo, eikvojo iš Tautos Fondo pinigus moksleiviams. Kai jau bus kepti karveliai Lietuvoje, tada ir jie sugrįž iš Šveicarijos į Lietuvą, — matyti, kaip jiems rupi Lietuvos laisvė. Be abejonės, butų buvę nugalėti lenkai Seinuose, jei butų buvę iki valiai ginklų, ir del eikvojimo pinigų Šveicarijoje, Seiniečiai nukentėjo.

Musų, Lietuvos valdžia visai mažai gavo pinigų iš Tautos Fondo, taip praneša kap. Lazdynas.

Toliaus man besiginčijant su p.Kneižiu, jis užriko: "O kas kap. Lazdynas? Laisvamanis!" Gerai, o jog ir majoras Žadeikis sakė, kad reikėjo daugiau gauti. Kneižis vėl: "O kas majoras Žadeikis? Socialistas! Turi dvarą!" Tai regima, kaip Kneižis save kritikavo. Pirmiau pasigyrė, kad krikščionių demokratų daugiaus ir turim nusikratyti nuo laisvamanių, o tuotarpų jis pats pripažįsta, jog valdžia, vienas laisvamanis, antras socialistas.

Man baigiant rašyt šitą korespondenciją atėjo "D-kas. Gi žiuriu — ir vėl pliovonės: tai Nuterioti,tai "bydlo uodega", o pasirašimas vis: "Ten buvęs", — reiškia, kaip angis po laužu pasislėpus.

Ant galo, jeigu iš Norkaus "Darb." štabas galėjo padaryt "Norkevičius" del ko negali but "Kneiževičius","Gudavičius" ir "Antanavičius"?

Argi taip negerai?

J. Varaitis.

EXTRA, GĖLIŲ BALIUS!

Lietuvių Moterų Pašelpos Dr-ja APŠVIETA
Rengia labai gražų Gelių Balių,

SUBATOJE, GEGUŽĖS 15 DIENĄ, 1920 METUOSE

LIETUVIŲ SVETAINĖJE,

Kampas E ir Silver Sts., So. Boston, Mass.

Pradžia 7:30 val. vakare.

GERBIAMIEJI! Su malonu pavasariu, mes moterįs parengiame labai gražų vakarą.

Kuris gaus daugiausia gėlių, laimės labai gražią dovaną. Bus ir kitoki baliaus papuošimai. Taipgi bus užkandžiai, gėrimai. Muzikantai paimti geriausi. Visus nuoširdžiai kviečia, **KOMITETAS.**

BALIUS IR ŠOKIAI!

Rengia L. M. P. S. 27-ta Kuopą.

SUBOTOJ, GEGUŽĖS (MAY) 22 DIENĄ, 1920 METE

CYPRUS HALL,

40 Prospect St., Cambridge, Mass.

Pradžia 7:30 val. vakare.

Gerbiama visuomenė! Jaunus ir senus, visus lygiai kviečiame atsilankyti ir linksmai laiką praleisti. Bus skrajojanti krasa su dovanomis. Griežš puiki orkestra Latvių iš Roxbury, visokius šokius. Bus taipgi skanių valgių ir gėrimų. Atsilankiusieji pilnai busite užganėdinti. Visas vakaro pelnas skiriamas 2-ro rajono naudai. Įžanga visiems pigi. Kviečia visus,

KOMITETAS.

Žut Ar But!

Svarbiausia šių dienų komercijoje vietą viso pasaulio akyse, turi užemę LATVIAI!

Kad pakėlus musų tautos garbė ir pagerinus musų žmonių buvį; kad pastačius tautos komercijinius interesus ant pamatingos papėdos ir pakėlus visą vardą pasaulio akyse, musų tauta turi butinai įsigyti savo LAIVUS.

Lenkai, musų didžiausi, iš seniaus ir dabar priešai ir skandytojai, jau įsigyja, net šešetą tu svarbių pasaulynėje komercijoje, įrankių; mes gi, lietuviai kolkas neturime dar nei vieno.

KODEL-GI MES NETURIME?

Ar todel, kad, sakysime, kad mes "negalim"? Ne! Galėti mes Galime, tiktai nenorime. šiandien reik jau pradėti. O kaip pradėsime, tai ir įsigysime.

Mes, lietuviai, pinigų davaliai turime ir galime viską sau pasipirkti, jeigu tiktai panorėtume; jeigu tik mes paklausytumėm savo komercinių v a d o v ų; jeigu tik suprastume savo kapitalo organizavimo svarbą ir naudą. Ir toji proga, įsigyti **Nuosavą Laivą**, kokios dar niekad nebuvo, yra šiandien, nėsa Suvienytų Valstijų Jureivijos Departamentas, turi ant pardavimo daugelį gerų ir prieinamoms kainoms, komercinių ir pasažierinių laivų, kurių pardavimas įvyks, **Gegužės 19 d., š. m., Valstybės Kapitaliuje, Washingtone.**

Tai-gi, kad pasinaudojus šią taip reta ir gal niekad nebeatsikartotina progą, **Centralis Bendras Lietuvių Bankas laikė specialį savo valdybos šiame reikalė posėdį,** ir yra nutarta atsišaukti į gerbiamąją lietuvių visuomenę su štai kokia propoziciją: **kad visi, kam tik rupi savos tautos gerovė ir vardas pasaulio akyse; kas tik nori savo tautai dirbti tikrą darbą, prisidėti su savo kapitalu pirkimui Laivo, ant sekančių išlygų:**

12% PELNO, METU BĖGYJE, ARBA PINIGAI ATGAL!

Prie sudėtų visuomenės pinigų Centralis Bendras Lietuvių Bankas apsiima pridėti trukumą. Štai keletas laivų ,kurie parsiduoda:
"NOPATIN" 3,539 tonų įtalpos, iš plieno, pasažierių įtalpa 532 ypatos; kaina $350,000.00; "NARRAGANSETT", tokio pat ilgio ir įtalpos;kaina $275,00.00; "VICTORINE"; kaina $85,000.00. Ir daugelis panašių kainų.

Tad visi, kaip iš Bostono, taip ir iš apielinkės miestų ir miestelių sueikite bei suvažiuokite So. Bostonan,**Lietuvių Svetainėn, kertė E ir Silver gatvių, So. Boston, Mass., Pėtnyčioje, Gegužės (May), 14 d., 1920, 7 val. kavare,** kur bus viskas smulkmeniškai išaiškinta ir išrinktą komisija laivų apžiurėjimui. Kurie norėsite prisidėti — atsineškite bent dalį pinigų. Taip-gi yra kviečiame ir gerbiamoji Lietuvos Misija, kuri susideda iš J. M. Majoro Žadeikio, J. Vileišio ir kun. Žilio. Jeigu gerbiamoji Misija negalėtų pributi, teiksis bent laišku arba telegramu išreikšti savo daug sveriančią nuomonę. Kitų valstijų norintieji prisidėti lietuviai, tegul siunčia savo pinigus bei dalinykystes užsakymus laišku, ant **Centralio Bendro Lietuvių Banko antrašo.** Pirma ir paskutinė proga kuriai pasinaudoję mes galėsime iškleisti savo trispalvę vėliavą ant didžiojo okeano!

Tad prie darbo visi! Tegul musų Žirgvaikis skrajos pasaulio vandenyną!!

Su augšta pagarba,

CENTRALIS BENDRAS LIETUVIŲ BANKAS

32-34 CROSS STREET, **BOSTON, 16, MASS.**